

Byaluren

BYAFÖRENINGENS TIDNING OM LIVET I VIKEN - FÖRR & IDAG. #55. 2-2021

Räcker Vikens stränder?

SID. 4

Diakonens bekännelser

SID. 8

Bästa lekplatserna

SID. 15

Årets klimatbonde

SID. 22

Pippi på holkar

SID. 40

Vilken jädra smäll

FOTO: JANN LIRKA

Nej... jag syftar inte på Dynamit-Harrys bevingade ord från Jönssonligan-filmerna utan istället den explosion av innehåll som detta nummer av Byaluren bjuder på! Förstärkt med nya redaktionsmedlemmar som Andreas och Anja jämte våra mångåriga skribenter Lotta, Lotta och EA, inte bara känns det som att Byaluren blivit tjockare, det HAR den också. Detta nummer är det tjockaste nummer av Vikens alldeles egna lilla tidning som hittills skapats. 56 sidor berättelser är ett rekord som vi hoppas du som läsare nu ska tycka om att bläddra i och dyka ner i.

För om du som jag älskar att bo i Viken och inser vilken unik plats det är vi lyckligtvis hamnat på i livets märkliga irrgångar – ja då rekommenderar jag dig att verkligen lusläsa denna tidning från pärm till pärm. För om du gör det kommer du att få en exklusiv (ärligt talat, tidningen ÄR exklusiv...tänk att Viken HAR en alldeles egen tidning) inblick i vad som ryms inom vår bys gränser.

Du kommer att lära dig om unika människor som gjort alldeles unika saker på vår alldeles unika plats på jorden...och ibland på det hav som förbinder oss med resten av jorden. Inte sällan handlar det om berömvärda och kanske till och med avundsvärda gärningar som kanske kan inspirera just DIG till något liknande stordåd. JAG blir i alla fall väldigt imponerad över vikenbornas äventyrlust och uppfinningsrikedom... och inte sällan mycket generösa insatser för andra.

Unika porträtt på fantastiska människor

I tidningen har redaktionen fått till en hel radda vackra människomöten och porträtt. Vikenbor som ställts inför prövningar utöver det vanliga och kommit ut på andra sidan som inspiratörer för oss andra. Tack till alla er som så generöst och ibland mycket utlämnande delar med er av era resor på livets ibland stormiga hav. I Viken har vi vår trygga hamn som omfamnar oss och skänker trygghet på livets resa, exempelvis via vår alldeles fantastiska kyrka vars diakon vi får lära känna i detta nummer. Och det är just dessa möten som gör mig stolt över Byaluren. För dessa unika berättelser hade vi sannolikt aldrig fått ta del av om inte Vikens Kultur- och Byaförening enträget fortsatt att skapa en tidning för alla oss som bor i Viken.

Så istället för att orda mer om min beundran för vår lilla redaktion och alla ni som delar era berättelser vill jag istället att du som läsare kastar dig in i tidningen.

Trevlig resa ut på berättelsernas hav och glöm inte. I Viken hälsar vi på varandra och är snälla mot varandra...som Bamse!

Olof Engvall

Byaluren är en medlemstidning för Vikens Kultur- och Byaförening och delas ut till samtliga hushåll, medlemmar i VKB eller ej. VKB bidrar med max 10 000:- per nummer vid behov. Kyrkan bidrar med samma summa för sina två sidor. Övriga kostnader för Byaluren tillförs av annonserande företag. Tidningens ambition är att spegla livet i Viken, förr och idag.

Historiska återblickar är cirka 40 procent av innehållet, nutid och framtid ges 60 procent av utrymmet. Innehållet byggs på redaktionsgruppens nyhetsvärdering och läsarnas tips. Redaktionen beslutar till fullo om innehållet i tidningen. Byaluren har producerats sedan 1996 och har blivit ett viktigt forum för boende i Viken. Den utkommer vår respektive höst.

Tidningen produceras ideellt av en redaktionsgrupp som över tid tillförs nya medlemmar. Form och annonsförsäljning sköts sedan 2005 av reklambyrån Tidstudion till ett subventionerat pris. Tryck och distribution sköts av Scratch i Viken. Utgivningsmånader: maj och november. Den delas ut till dryga 2 000 hushåll och till bibliotek, föreningar och butiker. Upplaga per nummer är 3 500.

Byaluren

UTGIVEN AV
VIKENS KULTUR- OCH BYAFÖRENING.
ADRESSER OCH ORDFÖRANDES SPALT
FINNS PÅ BYALURENS SISTA SIDA.

CHEFREDAKTÖR:

Olof Engvall
olof@engvallmedia.se
Mobil: 0735 41 45 73

REDAKTION:

Anja Thorsén-Arnsvik
anja.thorsen-arnsvik@telia.com

Lotta Strömgregen
Jönsson
lotta@ycap.se

Ea Althin Fölsch
ea@folsch.se

Clasgöran Strömgregen
clasgoran@tidstudion.se
Mobil: 070-715 70 77

Lotta Hördin
lotta.hordin@telia.com

Andreas Roth
andreas.roth.olsson@gmail.com

GÄSTKRÖNIKÖR: LISBETH RYBERG
GRAFISK FORM: TIDSTUDION
TRYCKNING: SCRATCH
FOTO: FREDRIK REGE*

*Där ej annat anges

Foto omslag:

Vikens diakon Annika Olsbov
Erlandsson intervjuas av Byalurens
Lotta Strömgregen Jönsson.

Lotta har också tagit omslagsbilden
och hennes reportage börjar
på sidan 8.

Tips och bidrag från våra läsare är mycket välkomna. Skicka som mail till någon av adresserna ovan eller som vanligt brev till VKB:s adress som finns på sista sidan.

Annonser är självklart ett välkommet tillskott till vår ekonomi. Intresserade kan kontakta Clasgöran Strömgregen på adress ovan.

Del av sida / Pris (ex. moms).
1/1 = 10 000:-, 1/2 = 5 000:-,
1/3 = 3 000:-, 1/4 = 2 500:-,
1/8 = 1 250:-.

Smått&Gott

Så här såg det ut 1932. Inga högbus bär inte...

Autoälgen har fyllt 101 år

Nedan ett utdrag från Olle Bogrens artikel i Byaluren #37, 2-2012 med anledning av att företaget firade 90 år! Han vill också i detta sammanhang nämna att Jörgen Ahrenkiel var den som drev firman framgångsrikt under lång tid!

"På Trädgårdsgatan i Viken ligger Auto-Älgen. En motorinstitution och ett mekka för alla trogna förare av Audi, Volkswagen och Skoda. Fyra ägare har drivit örelsen och nu sitter familjen Paradis vid ratten. Resan mot framtiden startade redan för över 90 år sedan. Det var vapensmeden Erik Andersson som 1920 slog upp portarna för en mekanisk verkstad på Trädgårdsgatan 23. På den tiden handlade det om att laga cyklar och annat av mekanisk art. Men i takt med att bilarna gjorde sitt intåg i Sverige behövdes bra folk som kunde reparera och serva tidens fartvidunder. God service, stort kunnande och gott kundbemötande var bonnörssord för entreprenören Erik. Så föddes namnet Auto-Älgen som har sin upprinnelse i att en kund med tomma fickor helt enkelt lämnade in ett ålghuvud som betalning. Erik Andersson spikade upp huvudet över verkstadsdörren och vips, så föddes i folkmun smeknamnet "Älgen". Erik tyckte så mycket om namnet att han ändrade sitt efternamn till Älglid och döpte verkstaden vid bolagisering till Auto-Älgen.... Jag undrar för övrigt om inte Auto-Älgen är Vikens äldsta verksamma företag? Dessutom med ljus framtid."...

FOTO: ANNIKA JAGANDER

Krisberedskap på Lantmännen

För er som inte besöker Lantmännen så ofta har vi observerat att de nu gör reklam för den krisberedskapslådan som VKB föreslagit. Jättebra, tycker jag. Jämte Civilförsvarets föredrag på Höststämman kan det förhoppningsvis bidra till att fler kommer loss och börjar plocka ihop något dylikt.

Annika Jagander

Välkommen Anja Thorsén-Arnsvik

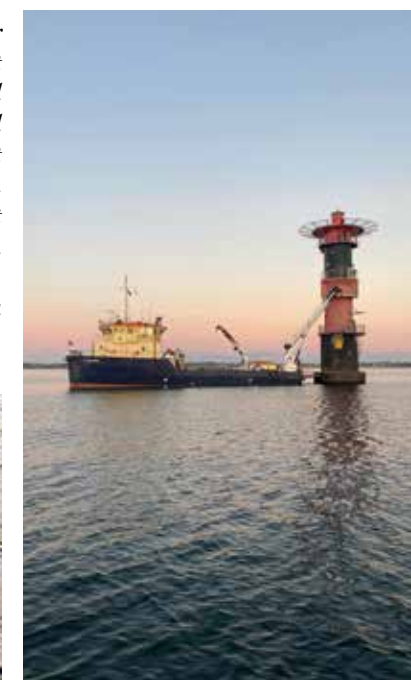
En ny medlem av redaktionen kan du se i spalten på sidan två. Anja Thorsén Arnsvik är 50 år och Vikenbo sedan 2005. Hon bor på Svanebäckes gård med man, två barn, två katter och två kaniner. Till familjen hör också två ponnyer, dock installerade på Stall Äsperöd.

Anja är utbildad biolog och journalist. De två intressena resulterade i jobb på lantbrukstidningen ATL och ett 15 år långt dagligt pendlande till tidningens redaktion i Malmö. Med start 2015 lade hon och maken Björn Arnsvik ett sabbatsår på husrenovering sedan de fått köpa andra halvan av mangårdsbyggnaden på Svanebäckes gård. Här driver de nu uthyrning till korttidsvärdar.

Anja arbetar inte längre som journalist utan har vid sidan om uthyrningsverksamheten startat en enskild firma med hantverksmässig produktion och försäljning av käpphastar.

Som ny redaktionsmedlem i Byaluren får hon nu åter chans att uttrycka sig i skrift. – Det märks att jag saknat skrivandet sedan jag slutade som journalist. Och tack vare uppdraget för Byaluren räknar jag också med att få lite bättre koll på vad som händer i byn. Med två barn på 14 och 10, en stadig ström av uthyrningsgäster samt två ponnyer ska jag ju erkänna att jag mestadels levt i min egen bubbla de senaste åren, säger Anja.

Fyrbjörn pysslar om Svinbådan

Får vi lov att presentera Fyrbjörn – ett av Sjöfartsverkets arbetsfartyg. Det jobbar ända uppifrån finska gränsen i Bottenviken ned till Idefjorden på västkusten. Huvuduppdraget är att underhålla fyrar och sjömärken. Fartyget är 35 meter långt, nästan 13 meter brett och med ett djupgående på 2,9 meter.

Katamaranskrovet gör fartyget brett och stadigt. Så stadigt att det aldrig får mer än fem graders slagsida och det innebär att kranen ombord kan lyfta maximalt 1,8 ton upp till 35 meter utanför skrovsidan. Fartyget och dess personal är något av sjöfartens diversearbetare som används för att bygga nytt och bygga om, riva, blåstra och måla. Tack för den fina oktoberbilden Jacob Volckerts.

Olof Engvall

Härliga bad, strandhäng, fantastiska solnedgångar. Sommaren bjöd på allt det. Vikens stränder är populära. Men kommer de att räcka när fler och fler flyttar till byn, om vi fortsätter att hemestra? Och varför får tången ligga på en strand som till exempel den i Svanebäck? För att inte tala om stranden norr om hamnpiren?

Stranden norr om hamnpiren.

Södra delen av Svanebäcksstranden.

Gissningsvis är det okänt för många att själva strandremsan vid Havsbaden och vid Svanebäck ägs av Väsby södra markelag. Markelagets ägande går även en bit ut i vattnet. Kommunen äger badplatsen vid Grähsa brygga (som arrenderas av Hamnföreningen) och den lilla strandremsan norr om hamnen.

Markelagets ägarskap går långt tillbaka i tiden då lantbrukarna öster om Viken hämtade tång och strandmal från stränderna. Tången användes som djurfoder, som skydd för stukorna med upptagna sockerbeter och som gödningsmedel. Strandmalen, ett annat ord för strandgrus, kunde till exempel användas för att reparera vägar.

Markelagets medlemmar är lantbrukare på gårdar öster om Viken. De bildade laget för att kunna hjälpas åt med tånghämtning, dikning med mera. Väsby södra markelags syssloman, Bertil Trulsson, berättar att tånghämtning pågick ändra fram till 60-70-talen. Därefter blev det inte lönt att hämta tången. Det kom andra gödningsalternativ, jordbruket förändrades.

Gamla traditioner

Idag hämtas varken tång eller strandmal. Ändå består ägarskapet. Och så vill de ha det även i fortsättningen:

– Det bygger på gamla traditioner och vi tycker att vi har en bra koll på området. Det kostar oss inget att ha

kvar marken. Men vi får en viss inkomst i form av hyra. I Viken är det från de tre badhytterna som står norr om Fritidens brygga.

Kommunen har just nu heller inga planer på att ändra ägarförhållandet. På de aktuella strandremsorna råder ett strandskydd. I detaljplanen är marken klassad som allmän badplats. Och kommunen har tagit på sig ett slags frivilligt huvudmannaskap vad gäller skötsel och tillsyn.

Och här kommer vi in på huvudfrågan för denna artikel. Hur ska stränderna i Vikens skötas och kommer de att räcka till för ett ökat tryck i framtiden? I byn höjs röster för att stranden norr om hamnen ska bli en ordentlig badplats med till exempel tångrensning. I sommar har det legat ovanligt mycket tång på just den stranden och lukten har stundtals varit högst påtaglig.

– Då hade man ju önskat att kommunen hade kunnat rensa några gångar för att få bort det värsta, säger Erik Juelsson, som sitter i styrelsen för VKB och är dess badhytt- och bryggansvarige. Men han har samtidigt en förståelse för kommunens invändningar som till största delen handlar om att stranden

inte tål belastningen av maskiner som rensar tång.

– Stranden är för svag, området som sådant tål inte att man kör ned med maskiner, säger kommunekolog Richard Åkesson. Men tillägger:

– Det är inte förbjudet att bada där, vill någon räfsa en gång så har vi inget emot det.

Vill värna strandnaturen

Men en utpekad allmän badplats på området vill varken han eller landskapsingenjör Magnus Svederberg ha.

De värnar den känsliga strandnaturen på området. Kommunen har tagit bort vresrosorna och planterat strandväxter, till en kostnad av 50 000 kr. Men resultatet är inte så upplyftande.

–Tyvärr är allt nedtrampat och kommer troligtvis inte att ta sig, säger Richard Åkesson.

Nu får naturen sköta läkningen själv efter grävjobbet. Det finns dock inga planer på att göra reservat av området, eller att det skulle bli ett Natura 2000-område. Valborgsmässobålet är inte heller hotat. Den enstaka årliga påfrestningen kan området klara.

Vikens stränder – idag och i framtiden

FOTON: VIKENARKIVET. ILLUSTRATION: LOTTA HÖRDIN

VIKENS BADPLATSER

Grähsa brygga:

Vid hamnen. Kommunen äger marken men området arrenderas av Hamnföreningen. Bastu för medlemmarna i Vikens bastuförening. Förutom brygga finns under badsäsongen badflotte samt en tillgänglighetsbrygga. Badvattenprover tas under sommaren. Hundbadförbud under badsäsongen.

Vikens Havsbad:

Från Fäladsvägen i söder till ungefär i böjd med tunneln vid Sandåsvägen. Prioriterad. Vårstädas och rensas minst fyra gånger per säsong. Hundbadförbud under badsäsongen. Badvattenprov tas sommardag vid Fritidens brygga, som kommunen äger. Lisas brygga och Stenbryggan ägs och sköts av byaföreningen. Badhytterna ägs dels av byaföreningen (25 stycken), dels av privatpersoner (16 stycken).

Svanebäck:

Från Golfbanegränd och norrut (600 meter). Inte prioriterad. Vårstädas april/maj, därutöver rensas stranden två gånger per säsong. Hundbadförbud under sommaren. Söder och norr om området får hundar bada.

Men en badplats med allt vad det innebär av maskinell och regelbunden tångrensning, ett ökat antal besökare, krav på p-platser med mera är enligt kommunen inte lämpligt på stranden och området norr om piren. En tångrensning hade dessutom inneburit att tången hade lagts upp i högar varpå klagomålen på lukt hade fortsatt, det hade inte körts bort från området, framhåller kommunens företrädare. Dessutom finns det redan en badplats i anslutning till hamnen: Grähsa brygga.

Historiskt fin strand

Så då riktar vi blicken norrut mot Svanebäcksstranden. En sträcka på totalt 600 meter norr om Golfbanegränd är utmärkt som badplats. Dock inte prioriterad, som Havsbaden lite längre söderut. På 227 meter sker en vårstädning och tångrensning två gånger per badsäsong.

Badande vid denna strand, Vikens största och bredaste, har framfört önskemål om att stranden söder om Golfbanegränd (cirka 100 meter) också ska tångrensas.

– Ja, det vore verkligen befogat. Kommunen marknadsför sina strän-

der och då vore det inte mer än rätt att man satsade mer på en historiskt fin strand som den i Svanebäck, tycker Erik Juelsson.

Kanske kan byaföreningen få med sig kommunen på detta. Det finns en medvetenhet om att besöksstrycket på stränderna ökar. Stranden i Svanebäck är vad gäller underlaget något helt annat än den norr om hamnpiren. Här finns ett stabilare underlag.

– Det förs diskussioner i kommunen om fler prioriterade badplatser, men som sagt det är enbart diskussioner än så länge, säger Magnus Svederberg. Men om kommunen ska klassa en strand som prioriterad följer en rad regler med det, till exempel kan det bli förbud mot hundbad även på delen söder om Golfbanegränd.

–Jag tycker att kommunen har en lite för strikt syn på detta, man borde kunna vara lite mer pragmatisk, säger Erik Juelsson, och menar att en utökad tångrensning skulle räcka, och inte innebära någon väsentligt större kostnad för kommunen. Man skulle inte behöva klassa stranden som prioriterad bara för att man rensar bort tången oftare, fortsätter han.

Men där håller inte kommunens företrädare med. Budgeten är begränsad

samtidigt som man ser varje rensning som ett ingrepp i den naturliga miljön, och det är i princip ett undantag i strandskyddet.

Naturens krafter

Ja, hur mycket ska få vara natur och hur mycket ska vara välordnat? Vi får se om Svanebäcksstranden kommer att uppgraderas och bli prioriterad, precis som Vikens Havsbad. Här sker en vårstädning och tång rensas på den norra delen fyra gånger per badsäsong. Här finns papperskorgar längs med strandpromenaden. I den södra delen är det mest sten på stranden. Men på området finns tre bryggor som gör det enkelt för de badande att ta sig i och ur vattnet.

Samtidigt blir det även här tydligt att det är starka krafter att kämpa mot för att hålla en strand ren från tång och annat. Vågorna slår in och strandlinjen förändras ständigt.

–Vi är ju här på naturens villkor, som Magnus Svederberg uttrycker det.

–Ja, och en viss tångdoft är ju något som man får tugga i sig, så länge det inte luktar alltför mycket, som Erik Juelsson uttrycker det.

Lotta Hördin

Nästa uppslag: Vikens historiska stränder.

Sten, sand och tång – så var stranden en gång

Inga vresrosor vid Havsbaden på 1950-talet men däremot dyner att sola på.

Runt förra seklet började badlivet ta fart i Viken. De salta baden ansågs hälsosamma och badortsliv blev en omtyckt semesterform.

Sedan 1890-talet har Vikens stränder lockat med salta bad och strandliv. Först har turister från svenska storstäder, Danmark och Tyskland vallfärdat hit och sen efter 1960-talets ändrade semestervanor har allt fler bofasta Vikenbor med glädje tagit över de populära stränderna.

Vikens badplatser har av tradition varit dessa: vid golfbanan i Svanebäck där det var långgrund, Havsbaden där badhytterna finns idag, vid Lotshuset nuvarande Hamnkotoret, vid piren där det var djupt så man kunde hoppa och dyka, och Gråhsa brygga med simskola och krabbfiske. Alla med sin särprägel.

Under tidigt 1900-tal ägdes badhytterna av Vikens många hotell och världshus, som mest lär de ha varit drygt 80 till antalet. Ett något decimerat antal står kvar vid Havsbaden. De vid golfbanan och norr om hamnen är sedan länge borta.

Ett utsatt läge

Badhytterna, liksom bryggorna, har alltid varit hårt utsatta för stormar från nordväst och lätt slagits sönder.

I Byaluren #24 från 2006 skriver vikenbon Bertil Lindfors om den utsatta kusten vid Havsbadet: "Vikens havsbad utgör en av de absolut tuffaste sträckorna längs hela vår kommuns kust när det gäller havets inverkan på stranden. Vågornas kraft när de rullar in från Kattegatt vid nordvästlig storm är kolossal. På de flesta andra ställen alltifrån Domsten runt Kullaberg till Jonstorp finns ett visst skydd i form av berg, sten eller uppgrundningar utanför bryggorna, vilket bryter de värsta vågorna innan de når ända in. Det blev inte

bättre av det omfattande stenfiske som förekom i mitten av 1900-talet. Mycket av den sten som band sanden forslades bort för att användas vid hamnbyggen o dyl. Följden har blivit att skyddet minskats och att sanddriften söderut längs stränderna avsevärt har tilltagit."

Bertil Lindfors fortsätter: "Havsbadet är alltså en mycket ogästvänlig plats för bryggor. Under största delen av 1900-talet har man solat på stränderna och badat utan bryggor. Badvattnet har här alltid varit av mycket god kvalitet."

Hålor som gav lä

Ja, det är ofta väldigt friska bad som erbjuds vid Vikens stränder. Men som sagt, vindarna är kännbara. Därför fanns det förr till varje badhytt en så kallad solhåla, en grop som grävdes ut på våren efter vinterns tillsandning. Dessa gropar var ofta på insidorna klädda med små klapperstenar, de av havet slipade stenarna som badstränderna också till stor del täcks av. Solhålorna skyddade badgästerna från vinden, då det inte som nu fanns buskage med nyponrosor längs stranden.

Under 1900-talets första decennier fanns inga bryggor. Man tog sig ner i vattnet via badhytter på räls för att undvika att visa sin kropp.

Dagens stenbrygga kan ha byggts

I början av förra seklet fanns ett antal badhytter som sköts på räls fram till vattenkanten och som användes av hotellens sommargäster. I bakgrunden endast en ensam villa, dagens Prästavägen 669.

på rester av en gammal stenbro som användes när skutor skulle sjösättas. Platsen på heden ovanför stenbryggan kallades en gång "skudehaget" eftersom man byggde fraktskutor där.

En annan av de tidigaste fasta bryggorna byggdes av militären under andra världskriget då hela stranden var försedd med taggtråd mot fienden, men där det var möjligt att passera på bryggan under dagtid för att ta sig ett bad.

Det har funnits bryggor vid badplatserna, ibland av trä eller sten, senare också i betong och stål. Badplatsernas utsatta läge har gjort att bryggorna ofta har haft kort livstid trots nyare, kreativa lösningar.

Sand på drift

Stranden norr om hamnpiren var en populär badstrand under flera decennier på 1900-talet, med både badhytter och bryggor. Men även här förändrades förhållandena.

Så här skriver Bertil Lindfors i Byaluren: "Sanddriften har gjort att strandlinjen flyttats betydligt längre ut längs piren jämför med 1950-talet. Detta har också fått till följd att en uppgrundning ständigt äger rum såväl på nord- som sydsidan av piren och långt ut i segehrännan" ... "Sanddriften ökade av stenfisket, men kanske också p g a att

Strandliv vid Havsbaden på 1930 och 1940-talen då de grävda hålorna fanns som skydd för vinden.

den skurbålan fylldes igen. (Så kallades den triangel som fanns mellan piren och den yttre stenbarriären). Den hade sannolikt den funktionen att den samlade upp såväl sand som tång under höststormarna. När den försvann började strandlinjen flyttas utåt och tången blåste upp på stranden i en annan omfattning än tidigare."

Sanden är kännetecknande för Vikens stränder. Av äldre bilder kan vi se att det funnits härligt breda sandstränder av och till. Sand mellan tårna, sand att bygga sandlott i, det är så vi tänker oss Vikens stränder. Sandbotten vill vi också ha, det underlättar där det inte finns brygga.

Stenarna på stranden är cirka 7000 år gamla, väl slipade av havet. Vi älskar dem, vackra att se på, men svåra att gå på. När Öresund efter en storm drar sig tillbaka tar den oftast med sig sanden och kvar blir stenarna. Men det kan variera, en storm kan totalt förändra strandens topografi, detta framgår också av gamla bilder på strandlivet. Vissa tider har vi haft vita sandstränder, ibland har sten och tång dominerat. Här och var har det funnits en enkel spång att gå på för att underlätta promenaden över stenarna. Ofta var barnen sysselsatta med att plocka bort sten i vattenbrynet, så att det skapades gångar med sandbotten ut i vattnet. En populär lek vid stranden när sandslotten var klara.

Tången då? Av äldre bilder ser vi att Vikens stränder då också haft stora mängder tång, men böndernas tångtäkt via olika markelag hjälpte till att göra stränderna luktfria och vattnet fräscht inte bara för badgästerna. I äldre tider har tången varit en välsignelse som gödning och jordförbättring för jord-

En bild på Vikens hamn från 1900-talets första hälft med strandremsan norr om hamnen i förgrunden.

Så här såg det ut på badstranden norr om hamnen på 1940-talet. Sand, tång och brygga. Badhytterna tillhörde hotell Møllegården.

bruket. I täpporna runt stugorna användes tång som isolering runt frostkänsliga växter och kring brunnar. Bra strandskydd var tången också när Öresunds böljor slet i sanden.

Nu när lantbrukarna inte längre vill ha den kanske det finns andra använd-

ningsområden. Forskning pågår för att kunna ta tillvara den. Man kan gå på tångsafari och lära sig laga till den och på andra sätt få nytta av den. Framtiden får utvisa.

Lisbeth Ryberg och Lotta Hördin

Det är oss du möter!

Bella - Receptionist

Giesela - Sjuksköterska

Adam - Allmänspecialist & astma/kol läkare

Isabell - Verksamhetschef

Viken Hälsocenter

VIKTIG INFO: Efter årsskiftet byter vi namn!

Från och med årsskiftet blir vi en egen vårdcentral och vårt nya namn blir Vårdcentralen Viken. Framöver utökar vi även med läkare och från 2022 kommer fler personalkategorier och vi växer!

Vår nya logo 2022: **Vårdcentralen Viken**
En del av Prima Vård

Öppettider – alla tider är tidsbokade
Måndag – fredag kl 08:00-16:00

Välkommen till din vårdcentral i Viken.
Du hittar oss på Markavägen 5, Viken (gamla Bäckaskolan vid Tempo)

042-202470 www.valahalsocenter.se

Nytt telefonnr, hemsidesadress + email fr o m 1/1. Info kommer.

EN DIAKONS BEKÄNNELSER

Diakon Annika Olsbov Erlandsson i Vikens fina utekyrka som så lägligt färdigställdes precis innan epidemins utbrott. Möt diakonen som bekänner – jag känner mig inte alltid så modig men min tro bär mig i de svåra stunderna.

Jag träffar Annika Olsbov Erlandsson, diakon i Vikens församling. Vi samtalade om att våga stanna kvar i det som är svårt, att finnas i det svarta men också om glädjen i att följa en by och att vandra med någon en bit på livets väg. Och om Vikens kyrka med låga trösklar och högt i tak.

KyrkAnnika vet hon att hon kallas och få i Viken har undgått att träffa på henne. Hon tycks ibland vara överallt. I alla fall för oss som har barn som vuxit upp i Viken. Hon är diakon inom Vikens församling.

– Diakoni betyder att "tjäna", berättar Annika då vi ses i kyrkstugan. Rummet är litet rörigt ursäktar hon sig. Kyrkstugan ska renoveras men sedan fick vi besked om att tidplanen blivit försenad men då hade jag redan packat ihop mitt kontor.

Mitt uppdrag som diakon inom kyrkan är att vara en utsträckt hand, en hjälpare, en medvandrare en bit på vägen, då någon behöver stöd. Människor hamnar emellanåt i situationer då man upplever att det inte finns något hopp. Då är min uppgift att visa att det visst finns hopp, det är aldrig kört. Man kan alltid gå vidare, och då vandrar jag med den som behöver stöd – en bit på vägen. Vi har alla så mycket kapacitet inom oss. Vi måste bara ibland få hjälp att finna den.

Det finns alltid hopp

– Och just hoppet är centralt för diakonen. Symbolen för diakonen är ett kors omslutet av en cirkel och mitten av korset en duva med en olivkvist i näbben. Symbolen härstammar från det gamla testamentet då Noa skickar ut

fåglar från arken för att hitta land. När duvan kommer åter med en olivkvist, då vet de att hon hittat land och att det åter finns hopp, berättar Annika.

Inom den svenska kyrkan är diakonen en del av det tredelade ämbetet med präst och biskop. Diakonen bär samma skjorta som prästen och biskopen men i annan färg, grönt. En diakon har i grunden en högskole- eller universitetsutbildning, ofta socionom, kurator eller teolog och därtill en påbyggnadsutbildning som diakon.

Del av det tredelade ämbetet

– Jag är pedagog i grunden berättar Annika. Jag kom till Vikens församling som församlingsassistent 1989. År 1994 vigdes jag som diakon i Lunds domkyrka till tjänst i Viken. Och sedan har jag blivit kvar. Det börjar bli några år. Men

det är fantastiskt när jag har kyrkis och inser att jag träffat mammorna första gången då de var här med sina mammor, skrattar Annika.

Det finns något vackert i att få följa livets skeenden i en och samma församling.

Jag frågar Annika vad hon tror är den stora skillnaden mellan att jobba i en mindre församling som Viken och en större församling på en större ort.
– Att vara till tjänst och visa social omsorg är detsamma. I storstad är det mer fokus på socialt utstötta, missbruksproblematik och ekonomiska problem. I en liten församling är det lättare att fånga upp varandra i livets olika skeenden. Och i alla miljöer finns det behov av stöd och en hjälpende hand.

Kyrkan, mycket mer än en byggnad

Just det där tar jag upp vidare med Annika och påstår att i alla fall inte jag tänker på just kyrkbyggnaden i Viken när jag tänker på Vikens kyrka utan på byggnaden och allt därtill, konfirmationer, barnkör, vuxenkör, konserter, kyrkis mm.

– Då blir jag glad, utbrister Annika. Det är precis så vi vill ha det. Trösklarna in till vår kyrka ska vara låga, och/eller ha högt i tak, välj vilket du vill. Vi välkomnar alla till våra aktiviteter och då blir kanske inte steget så långt att faktiskt komma till mig och be om hjälp.

– Jag finns för samtal för den som behöver. Inom familjen skyddar vi alltid varandra. Men ibland kan man bara få prata ut med någon som lyssnar. Till mig kan man säga precis allt utan att jag värderar. Jag brukar säga att vi alla ibland behöver stanna upp, öppna fönstret och släppa in lite luft. När vi inte mår bra så behöver vi vädra ut. Annars är det lätt att vi stannar i självömkan och får svårt att se framåt i det mörka och "ovädrade". Jag har tystnadsplikt. De förtroenden jag fått

vårdar jag ömt. Och dessutom begåvad med ett kort minne som hjälper mig att lägga de förtroenden jag fått i glömskans land, skrattar hon.

Vi har dessutom till skillnad från andra samtalsmottagningar tid och ingen väntelista. Och behovet ökar tyvärr.

Det finns alltid hopp

– Ibland säger folk att jag är modig. Det känner jag inte att jag är. Men jag gör mitt jobb. När det är som allra svartast då vågar jag stå kvar. När någon fått ett dödsbud, då måste jag våga ringa på dörren, stå kvar och möta det svarta. Jag måste våga ställa de svåra frågorna. Och höra svaren. Jag måste

våga följa någon som ska dö, hela vägen. Där bär min tro mig och inte ens i de svåraste stunderna, får vi sluta leta efter ljuset. Det hjälper mig att vara kvar i det svåra. Det finns alltid hopp.

Bland det bästa Annika vet är att vara med sina konfirmander.

– De är i en sådan fantastisk, svår och formbar tid i sina liv. Men det är också en tid så det är lätt att tappa bort sig i sökande efter vem man är eller förväntas vara. Jag säger till dem – "gå din egen väg, använd din egen hjärna, din egen vilja och gör dina egna val"! De måste inse att de duger som de är men att de har ett ansvar att välja

Fortsättning nästa sida...

Annikas vision är en kyrka för alla, med låga trösklar och högt i tak.

Välkommen till vår fina butik!

Manuell kött och deli

Fräsch frukt

Catering för alla tillfällen

Lokal mat!

Alla dagar
8-20

ICA UP
nära HALLEN
VIKEN

Björkvägen 21, 26363 VIKEN
Tel. 042-236679

vilka spår de vill lämna efter sig där de går här på jorden. Jag brukar intala dem att "du har alltid ett eget val, använd det". Alla behöver bekräftelse, även jag. Någon gång emellanåt så kommer det ett tack från en konfirmand, ett tack för att jag trodde på hen. Då blir jag glad. Då påminns jag om att mitt arbete är värdefullt.

Kyrkan behöver resurser

Jag tror inte att alla vet hur många aktiviteter och den omsorg som kyrkan har i vår by. Detta finansieras av kyrkoskatten.

– Jag respekterar så klart dem som inte vill betala kyrkoskatt. Det kan vara mycket pengar och det är ett eget val. Men man ska också känna till allt det sociala arbete vi gör i byn. Det kan vi inte fortsätta med om våra resurser ständigt minskar. Vi behöver också fler frivilliga, till exempel till Besöksgruppen, som består av ideella krafter, som promenerar med de boende på Vikhaga varje måndag. De är en ovärderlig resurs för kyrkans arbete. Att göra något för någon annan gör så gott och ger så mycket energi, intygar Annika. Det finns också gott om utrymme för andra förslag på aktiviteter, samtalskvällar, bokklubbar, alla förslag är välkomna.

En aktivitet som tillkom under pandemin var Kaffe vid Kapellet. Det serveras tisdagar kl 09.30-11.30. Då ges det möjlighet till social samvaro och samtal. Det kan vara ett bra tillfälle för dig som vikenbo att komma med dina tankar om hur du skulle vilja att kyrkans verksamhet utvecklades. Eller för dig att ta ett första steg över den låga tröskeln in i det stora som är Vikens kyrka.

Med detta hoppas Annika och jag att du fått veta mer om kyrkans diakonverksamhet, om den gröna skjortan och om duvan med olivkvist i näbben med budskapet om att – det alltid finns hopp.

Runt Annikas bals hänger symbolen för hennes ämbete, ett kors omslutet av en cirkel och i mitten duvan med sin olivkvist i näbben. Symbolen som berättar att det alltid finns hopp.

Så var det då slutligen det där med bekännelserna.

– Det alla inte ser av kyrkAnnika är att jag, Annika, är en livsnjutare som bland annat älskar champagne och tränar jujutsu, har kört motorcykel och spelat trummor i ett rockband!

Lotta Strömgren Jönsson

Tonfiskens återkomst

Det var många stora ögon, tappade hakor och otrodda öron i somras när rapporter i Vikenkoll och andra medier gjorde gällande att tonfiskar blivit skådade i Vikens vatten.

Detta är en ovanlig syn av en mäktig fisk, men kanske blir den ett mer vanligt inslag i framtiden?

Tonfisken är en av de största havsfiskarna och uppges kunna nå en längd på upp till 3 meter, samt en vikt på över 600 kilo.

Till kroppsformen liknar den en gigantisk makrill. På sidorna om stjärten finns en kölförmig upphöjning. Till fär-

10

gen är tonfisken på ryggen svartblå, på sidorna ljusare silvergrå och på buken vit. Fenorna är mörkfärgade, med undantag av andra ryggenfenan och bakfenan, som är ljusare.

Den lever i fria vatten ned till 500 meters djup i norra Atlanten och norra Stilla havet. Sommartid syns den annars sällsynt vid svenska västkusten, men har anträffats ända ner i Öresund och södra Östersjön. Namnet tonfisk kommer från latinets thunnus eller thynnus och grekiska thynnos vilket betyder "som rör sig snabbt". Det kan nog våra ögonvittnen hålla med om.

Vanlig för 50 år sedan

På 1930 – 50 talet var tonfisken vanlig längs svenska västkusten, men sedan 1970-talet har den blåfenade tonfisken varit en sällsynt gäst i våra vatten.

Tills nu. Genom en lyckosam förvaltning- och återhämtningsplan i framför allt Medelhavet har tonfisken blivit vanligare i våra svenska vatten under de senaste två-tre åren. Mycket tyder på att det är en kombination av minskat fisketryck i Medelhavet och med bytesfiskvandringar av främst sill och makrill som gjort att tonfisken besöker våra kuster igen. Arten är dock rödlistad av IUCN eftersom man inte vet storleksordningen på beståndets totala utbredning.

Se men inte röra

Det är förbjudet att fritidsfiska efter arten i både nationellt och internationellt vatten. Det är också förbjudet att fritidsfiska på andra länders vatten i Skagerrak, Kattegatt och Östersjön. Så tänk på att vi bara får se och njuta av denna mäktiga fisk på håll.

Ea Althin Fölsch

S.JÖNSSON BIL
VÅR ERFARENHET - DITT VAL

S.JÖNSSON BIL - ALLT UNDER SAMMA TAK!

Nytt showroom och verkstad för alla bilmärken, rekonditionering och däckhotell.

Dagens bilar kräver extraordinär omsorg och service, och därmed också exceptionellt kompetenta och dedikerade fordonstekniker. Vi har över 20 års erfarenhet av Mercedes-Benz, AMG och Brabus, med högsta möjliga certifieringsgraden inom Mercedes-Benz system.

Vi servar alla bilar, har de senaste diagnosinstrumenten och vi har all teknisk data för att tillmötesgå dina behov. Hos S.Jönsson Bil erbjuder vår fullserviceverkstad också däckhotell, för att förenkla för dig och ge dig den 360-service som du önskar.

REKONDITIONERING

S.Jönsson Bil erbjuder ett brett utbud av tjänster inom rekonditionering för din bil, oavsett varumärke. I vår fullutrustade anläggning hjälper vi dig med allt från handtvätt, fläck- och doftborttagning, till lackskydd och foiering. Allt efter dina behov. Vi på rekondavdelningen ser vårt arbete som ett hantverk och ett sätt för dig att uppleva den där nybilskänslan.

Varmt välkomna till oss på S.Jönsson Bil i Viken.

VILL DU SÄLJA DIN BIL? VI PÅ S.JÖNSSON BIL KÖPER, SÄLJER OCH FÖRMEDLAR ER BIL.

S.JÖNSSON BIL ÄR AUKTORISERAD ÅTERFÖRSÄLJARE OCH SERVICEPARTNER FÖR BRABUS – HIGH PERFORMANCE AUTOMOBILES.

BESÖKSADRESS

KARLSFÄLTSVÄGEN 13
263 63 VIKEN
042 - 23 65 12
WWW.S-JONSSONBIL.SE

ÖPPETTIDER FÖRSÄLJNING

MÅNDAG - FREDAG 09.30 - 18.00
LÖRDAG 10.00 - 14.00
SÖNDAG & RÖDA DAGAR STÄNGT

ÖPPETTIDER VERKSTAD

MÅNDAG - FREDAG 07.30 - 16.30
LUNCHSTÄNGT 12.00 - 12.45
SÖNDAG & RÖDA DAGAR STÄNGT

f SJONSSONBIL
@ SJONSSONBIL
▶ S.JÖNSSON BIL
v SJONSSONBIL

BRABUS
11

Svala i hemmahamn

De som befann sig i Vikens Hamn den 20 augusti kunde få en skymt av Svala på havet, på dess sista etapp av detta äventyr, seglandes från Gilleleje mot hemmahamn Viken, en etapp som i sammanhanget får betraktas som en promenad runt huset, ynka 10 NM.

Hamnen myllrade av människor, såväl familj, vänner som Vikenbor hade kommit förbi för att säga hej.

– Det var en fantastisk känsla att mötas av WBS ribb- och segelbåtar, säger Sofie.

Väl innanför hamninloppet styr Sofie, som så många gånger förut med säker hand längst in i hamn och lägger till långsides jämte mastkranen samtidigt som Christopher kastar den första tampen till hamnkaptén. Hurrarop utbryter, alla vill kramas, hälsa paret välkomna hem, champagnekorkarna flyger i luften och de båda sätter sina fötter på svensk mark igen.

13 000 nautiska mil och 15 länder

Efter ett år till sjöss har de samlat på sig en del intryck, både av platserna, men också av att leva så nära tillsammans, och inte bara de två. Under stora delar av resan tog de ombord besättning som i de flesta fall inte kunde segla, vissa hade knappt varit på en båt tidigare.

– Att vi tog med oss folk har i det stora hela varit fantastiskt, vi har lärt känna så många människor, flera av dem har blivit goda vänner till oss. Att ha en hjälpsam hand gör seglingen så mycket bekvämare, men också att man har fler att umgås med när man seglar, fler samtalsämnen, mer varierad mat, ja alla tillförde något unikt som gjorde resan speciell, säger Sofie.

– Viktigast är att personkemin stämmer, alla behöver inte bli superduktiga på att segla, men man kan hjälpa till med annat, det finns alltid något att göra på en båt, tillägger Christopher.

Helt plötsligt var de inte bara ansvariga för sig själva och båten, plötsligt var de också ansvariga för andra människors liv. Många gånger undrade Sofie och Christopher vem som var dummast, dem som ropade högt och glatt över att följa med på seglatsen från Saint Maarten till Azorerna, eller de själva som visste vilken utmaning och hurdant vädret kan vara mitt ute på Atlanten. 28 dagar tog korsningen, det var en av de bättre seglatserna, stundom mycket vind, men oftast hanterbart.

Sofie och Christopher på de stora haven.

Största rädslan var snarare för lite vind, hamna i ett stiltjebälte, att mat och vatten inte skulle räcka, säger Christopher.

En underbar tid i Karibien

Samtidigt förundras de över hur lite de visste om vissa saker innan de kom dit.

– Det är så många saker som man inte kände till. De franska öarna var okej prismässigt, men över lag var mat och vin otroligt dyrt. Öl och rom var å andra sidan nästan gratis, men det kan man ju inte leva på, säger Christopher.

– Och vinden tillägger Sofie, på alla dessa fantastiska bilder man sett hemma i soffan ser man inte hur mycket det blåser. Det var ofta vindar på över 15 m/s när de låg för ankare.

Så här i efterhand konstaterar paret att det inte hade skadat om de lagt lite mer tid och pengar på vissa saker innan de lämnade Sverige.

– Samtidigt vet man ju aldrig vad det är som kommer gå sönder, det är ju alltid något annat än det man tänkt sig. Förberedelser är avgörande såväl innan resans start, som under resans gång. Men vi kände oss trygga med båten över lag efter att ha fått mycket hjälp att rusta henne innan vi gav oss iväg, säger Sofie.

– Men även under resans gång kontrollerade vi ofta rigg, fall, motor, etc. Det får inte ske något till havs, bara för att man varit slarvig, tillägger Christopher.

Extra starka minnen

Med alla dessa platser i minnet finns det saker som stannat kvar lite extra.

Îles des Saintes, ögruppen som tillhör Guadeloupe var fantastisk, ett paradiset, men samtidigt fanns det faciliteter på öarna, det var karibiskt, på franskt vis. God mat, gott vin, alla var så trevliga där, och så var det rent och snyggt.

– Man kände sig hemma, trots att man var långt borta, säger Christopher.

Även huvudön **Guadeloupe** uppskattade han med dess natur, regnskog, vattenfall, vita stränder, människor levde sida vid sida och hade en bra levnadsstandard.

På vissa andra öar var det mer segregerat, mer fattigdom, sopor och avfall, både på stränderna och i vattnet, till och med bilbatterier hittade vi på stranden säger Sofie. Samtidigt har man viss förståelse till varför det är så, men man blir i alla fall ledsen över att det inte tas om hand bättre.

Fortsättning nästa sida...

form
&
flora

TRÄDGÅRDSDESIGN

Cecilia Tidstrand
trädgårdsarkitekt

Vi matchar ditt vackra inre med ett vackert yttre.

info@formochfloraträdgard.se • 070-47 45 485 • www.formochfloraträdgard.se

St. Barths, kolonien som var svensk till 1878 var speciell att besöka, av flera anledningar. Att mötas av Gucci och YSL butiker känns inte så Karibien, men där var otroligt fint, helt otroligt klart vatten och så var det kul att önska vill bevara sitt svenska arv. Flera av husen är byggda med tegel från Höganäs, säger Sofie.

Azorerna var en annan favorit naturmässigt.

– Lagom varmt, palmer i byn och barrträd på höjderna. Samtliga öar var stora botaniska trädgårdar, det var helt magiskt. Inte bara naturen var underbar, även maten, allt är närodlat, vinet är gott, människor är sociala och trevliga, och allt är så billigt där. Det är absolut en plats vi kommer åka tillbaka till i framtiden, säger Sofie. Och så självklart Peters Café, tillägger Christopher, den legendariska seglarbaren, vi lyckades till och med få upp WBS flagga med våra namn på väggen där, få förutnat med tanke på hur många båtar som besöker det stället.

Hemresan över Atlanten på 28 dagar, minnet av att korsa Atlanten hem är starkt hos dem båda.

– 28 dagar är otroligt långt tid att sitta på en liten båt. Att inte veta när man kommer fram, hur skulle morgondagens väder bli. Timmarna gick, vi seglade, tittade på solen, delfiner, späckhuggare, mat lagades, och ugnen gick varm av allt som bakades, minst en gång om dagen bakade vi någon efterrätt, oftast kladdkaka, säger Sofie.

Christopher fortsätter beskriva friden som infann sig där ute.

Christopher i paradiset.

– Det var bara vi, vad som än hände i världen så påverkade det inte oss, inte där och då i alla fall. Att slippa sociala medier, se djuren, solens upp- och nedgång, känslan av att leva när regnet föll ner bibliskt, vågorna som rullade in i sittbrunnen, känslan av att vara på toppen av vägen och se ut över havet som skummade, hur vindarna tog tag i vågorna så att topparna blåste av, det var som en tavla som jag önskar någon kunde måla av, stillbilder ha etsat sig fast, säger Christopher.

– Vi var otroligt glada av att se Azorerna i soluppgång efter 28 dygn, nog var jag lite besviken till en början över att det tog sådan tid för oss att korsa, säger Sofie.

Den känslan byttes snart ut mot tacksamhet över att allt hade gått bra, en kladdkaksmet rann ut i ugnen och segel fick tejas. Andra paret vi träffade i Karibien innan avfärd hade haft mer otur, en hade brutit masten, någon annan hade haft batteribrand och någon hade under ett par dygn hamnat i sådant oväder att drivankare fick kastas i, fallet till genvan hade gått sönder och rattstyrningen fick lagas till havs. Som tur var gick allt väl till slut för dem alla.

När detta skrivs har de varit hemma i knappt två månader, båda har börjat jobba igen, ny familjemedlem, hunden Nouni har kommit in i deras liv. Båda är glada över att vara hemma igen, få lite rutin, även om äventyret lockar, inte minst solen och värmen.

Så frågan är, blir det något nytt äventyr?

– Vi båda vill väldigt gärna, Sverige, Norge och Danmark är fantastiskt att segla omkring i, så ett tag håller vi oss hemma i Skandinavien, man kan ju inte bara ha semester hela tiden, men lite längre fram lockar kanalerna genom Europa, vidare ut i Medelhavet, Engelska kanalen slipper vi gärna, avslutar Sofie.

Olof Engvall

Lekplatsen vid lotsbuset i hamnen.

Går man runt en sväng i Viken märker man snart att det aldrig är långt till en lekplats. Runt om närapå varje husknut döljer sig en gungställning eller sandlåda. Glädjande både för barn och föräldrar, boende såväl som besökare.

Men få har besökt alla lekplatser så Byaluren tog sikte på att ge en översikt över utbudet. Var ligger de roligaste lekplatserna? Rädd att du har missat någon? Och har du någon gång undrat hur lekplatserna tas om hand? Häng med på en tur bland gungorna och rutschkanorna i vårt närområde!

Nästan alla lekplatser har gungor, ofta både för bebisar och större barn. Många har sandlådor. Men inte en enda av de lekplatser som är listade här bredvid är den andra lik. Istället skiljer sig både utrustning, layout och omgivning rejält mellan dem vilket gör att de alla har olika känsla.

Vissa lekplatser är för mindre barn, några för större barn men de flesta är skoj för blandade åldrar från bebisar uppemot yngre tonåren. Tyvärr finns det inte alltid soptunnor i anslutning till lekplatserna. Hur det ser ut med bänkar (för trötta föräldrar eller en liten fikastund) skiljer sig också.

Gemensamt för de flesta är att det knappast är någon folkstormning direkt. Har du tur möter du en handfull barn, men större delen av året har du de flesta lekplatserna för dig själv. Detta gäller inte Vikenskolans nyrenoverade skolgård där skolans elever leker under skoltid. Utanför skoltid är det en allmän plats med möjlighet för alla att komma hit kvällstid eller på helgen.

Byaluren kontaktade Carola Mooe

Hon är parkingenjör på samhällsbyggnadsförvaltningen och ansvarig för allmänna lekplatser på Höganäs kommun. Detta innefattar de lekplatser som finns på allmän platsmark, men inte lekplatser på till exempel skolor, förskolor, privata bostadsrättsföreningar. Totalt finns det finns tolv allmänna kommunala lekplatser i Viken.

Hur står det till med lekplatserna i kommunen?

– Det står väl till med lekplatserna, inte minst i Viken! De senaste sju åren har vi endast tagit bort en lekplats i hela kommunen, snarare blir det fler lekplatser för varje år. Den senaste lekplatsen i Viken är den i anslutning till nybyggnationen norr om Lars Bengts väg. Kommunen har även övertagit lekplatsen i Vikens hamn. Ännu är inget bestämt om det blir några nya lekplatser vid Vikens centrum.

Ni har tillsyn av lekplatserna varje vecka. Vad innebär det i praktiken?

– Det innebär en visuell tillsyn av redskapen och fallunderlaget samt städning av platsen. Det får inte förekomma glaskross eller annat hårt/vasst i fallunderlaget. Redskapen ska vara hela och rena. Klotter tas bort i den mån det går, annars tas det bort maskinellt vid ett senare tillfälle. Det utförs även ytterligare funktionskontroll fyra gånger per år då man bland annat smörjer gungleder, skruvar åt skruvar med mera.

Hur ser underhållet ut framåt?

– Alla redskap uppfyller kraven i lekplatsstandarden SS EN 1176. Varje

år säkerhetsbesiktigas lekplatserna av en certifierad lekplatsbesiktningsperson och då tittar man djupare på redskapen om det exempelvis finns röta eller rost. Utefter dessa besiktningsprotokoll gör vi bedömningen av vilka lekplatser som ska rustas upp.

Är lekplatserna färdiga, eller bänder det att ni bygger till dem?

– Sakta men säkert utvecklar vi lekplatserna hela tiden. En del redskap måste bytas ut för att de är uttjänta och kommer bli en säkerhetsrisk framöver. I samband med renoveringar av lekplatser så tillgänglighetsanpassar vi även delar av lekplatsen. Den lekplats i Viken som står på tur att rustas upp är Poppelvägens lekplats (strax söder om UP-hallen).

Tar ni hjälp av barn eller föräldrar när ni utformar lekplatser?

– Vi använder oss av olika sätt att kommunicera med kommuninvånarna. Ibland vänder vi oss till skolor, ibland ber vi om synpunkter med en info-tavla uppsatt på platsen. Vi får ibland in önskemål om lekplatsers utformning eller att ett visst redskap önskas, dessa kommer senare till nytta när vi sedan bygger om lekplatsen. Vi sätter alltid upp informationstavlor på plats och allt finns även på kommunens hemsida.

Bara att höra av er kring lekplatserna till kommunen alltså!

Andreas Roth skriver mer om Vikens lekplatser på nästa sida

GUIDE TILL BYNS LEKPLATSER

1. Strandrågsvägen

Maja 8 år – Den långa rutschkanan är så snabb så det kittlar i magen. Sen är det skoj att gunga gungbrädan med en kompis.

Mellanstor lekplats med två rutschbanor i olika höjder. Populär gungbräda och gungor i olika storlekar – den högsta blir rejält snabb när det regnar. Stor omgivande gräsmatta för möjlig picknick eller spontanbollek.

3. Malörtsvägen

Axel 6 år – Roligast är den stora tunneln man kan åka ner i, och den stora gungan med konstgräs under.

Vikens största lekplats och den med störst chans att träffa på andra barn på. Här finns det mesta i lekplatsväg. Inramad av hög växtlighet med spännande upptrampade gångar i – det går faktiskt att gå runt hela lekplatsen om man är i rätt höjd och inte rädd för att få en gren eller två på fel ställe.

5. Poppelvägen

Meja 3 år – Den har en rutschkana som är jättesnabb! Och en rolig stång man kan bälla sand igenom.

Lite undangömd men lägligt placerad vid affär, tandläkare och annan service i närheten. Här hittar du de vanliga lekplatsgrejerna och mycket sand. En liten sköldpaddemotivtunga för fyra personer önskar att fler leker med den. Längtar efter lite kärlek och står på tur att rustas upp av kommunen.

2. Tistelvägen

Herman 4 år – De har en stång jag brukar åka ner på, kul klätterställning och många gungor. Sen kan man göra kojor i buskagen på kullarna!

Ett riktigt blåshål, men det hindrar inte leken här. Gungställningar separeras från två sandlådor av en större bit asfalt, där det är populärt att spela boll. Två gräsbevuxna backar ramar in lekplatsen och bjuder in till picknick med uppsikt över barnens lek. Ny belysning sedan något år tillbaka gör detta till en av de bäst upplysta lekplatserna.

4. Näckrosvägen

Olof 5 år – Åh snurrelekplatsen! Det bästa är snurren, den tycker jag är bäst!

En undangömd pärla. Här finns den enda karusellen i Viken(?), omätligt populär för barn i alla åldrar men en illamåendevarning utfärdas för alla vuxna. Gungställning för stora och små, gungbräda samt ett tillgänglighetsanpassat "sandlådebord". Även två mindre fotbollsmål fritt fram att spela på.

6. Vikenparken

Astrid 10 år – Jag älskar linbanor! Sen är det skoj att springa på trögången längs med vattnet också.

Stor, ny och blåsig lekplats där man har lagt till redskap i omgångar – antagligen ser här inte likadant ut som senast du tittade förbi. Ingen sand men mycket trä, bark gräs ger en annorlunda känsla mot övriga lekplatser. Linbanan är välanvänd, hinderbanan har hög svårighetsnivå och picknicktornet är underutnyttjat.

7. Vikens havsbad

Nils 5 år – Den är skoj men jag kommer inte ihåg varför. Roligt att leka när man är nere och badar.

Bäst utsikt av alla Sveriges lekplatser? En mindre lekplats ett stenkast från havet med fokus på gungor och klätterställningar, inklusive lianer med hög svårighetsgrad. Perfekt pitstop på en promenad längs med kusten eller före/efter ett dopp.

8. Norra Hage

Anna 6 år – Bäst för vi får gå dit själva! Roligt att åka ner på stängen.

Lekplats lite mitt i allt och gott om klätterställningar och gungor. Släng dig ut i en brandmansstäng eller skopa sand i kedjad hink. Kan kombineras med en titt på sliprännorna ett stenkast bort om man är intresserad av lokal kulturhistoria.

9. Grundstensgatan

Nora 3 år – Det är kul att jaga varandra på älgen och bästen. Ibland leker ett par pojkar cowboys här. Längst öster i Viken – hittar du hit så får du lite av varje. Bakbord! En älg! En rutschkana med tre fartökningar! Mycket olika saker på liten yta helt enkelt. Gott om bänkar och närliggande buskage som inbjuder till kurragömma.

10. Stenmursgränd

Philippe 5 år – Alla är mina favoriter! En av de mindre lekplatserna, men även här hittar du de klassiska och närapå obligatoriska inslagen gungor, rutschkana och sandlåda. Men här finns även ett bakbord! Undrar du vad det är så är det bara en kort cykeltur bort. Gott om solchanser eller svårt med skugga beroende på hur stark solen är.

11. Vikens hamn

Charlie 6 år – Allt är roligast! Man kan äta glass nära!

På en hed norr om hamnen finns denna skeppsinspirerade lite mindre lekplats helt i trä. Med barnasinnets i behåll sätter bara fantasin gränserna – härifrån kan man jaga pirater, fiska eller segla till Danmark. Endast en mindre bänk i anslutning men gott om gräs och sand för den som vill slå sig ner på marken.

12. Biblioteket

Lea 6 år – Bamsелеkplatsen menar du? Den är skoj. Rutschkanan är jättesnabb, den är så brant.

Lekplatsen bakom Vikens bibliotek är inte kommunens utan tillhör den lokala bostadsrättsföreningen. Ligger i lummig parkmiljö, vilket erbjuder viss skugga soliga dagar. Klätterställning med olika svåra möjligheter att ta sig upp på och rutschkana med rejäl skjuts i.

13. "Djurlekplatsen"

Emmie 6 år – Den slingriga stängen man kan åka ner på är skoj. Gå upp i den är också skoj!

Vikens nyaste lekplats – så pass ny att den inte har något namn ännu! Djurinspirerad med ödor, insekter och spindelnät. Rejäl belysning och gröna omgivningar inklusive en hög kulle där fantasin tar fart. Sandlåda med grävinstrument och torn med virvlande stång borgar för att man kommer tillbaka.

14. Cykelbanan med kullarna

Alexander 5 år – Att det finns ett hus är skoj. Och det är jätteroligt att cykla där, det kommer ofta många barn dit och cyklar.

Inte en allmän lekplats men absolut en plats för lek! Klassisk bana som varit med sedan området byggdes på 70-talet. Fick lite kärlek 2019 så numera finns det övergångsställen, skyltar och tankstationer. Fram med cykeln, skateboarden, sparkcykeln eller bara spring runt på kullarna. Varken bänkar eller soptunna, men gott om plats för picknick.

Kattegattleden tar cyklister från hela världen genom byn

Vikenbon Fanny Lindblad arbetar med att locka turister till Kattegattleden.

Kattegattleden är en 390 kilometer cykelled som sträcker sig från Helsingborg genom Halland till Göteborg. Leden var Sveriges första nationella cykelled och är markerad med röd-vita skyltar med nummer 1 som visar vägen både norrut och söderut.

Kattegattleden erbjuder vackra vyer, en hel del vind, bra skyltning, utbyggda cykelbanor och sammantaget bidrog detta till att den utsågs till "Årets cykelled i Europa" 2018.

Detta gjorde att allt fler har fått upp ögonen för äventyret och även att allt-

fler mat- och boendemöjligheter längs med vägen anpassar sig till cyklisterna, som är en växande målgrupp. 2021 kopplades dessutom även Sydkustleden på, så nu kan man cykla från Växjö till Göteborg längs kusten närapå hela vägen.

Pendlare och besökare delar på leden
Fanny Lindblad är en glad Vikenbo som arbetar på Familjen Helsingborg med bland annat att marknadsföra Kattegattleden. Hur stor grej är den här cykelleden egentligen?

– Kattegattleden har blivit en stor

succé sedan den invigdes 2015 men jag tror att väldigt få som bor vid leden faktiskt vet hur populär den är! Det är fler än 200 000 som cyklar på leden varje år och det är en härlig blandning av pendlare och turister.

Hur är det internationella intresset?

– Vi som arbetar med marknadsföring av Höganäs och nordvästra Skåne har märkt att intresset på den internationella marknaden vuxit explosionsartat sedan invigningen, där flertalet större researrangörer börjat sälja cykelresor till Kattegattleden, såsom TUI och VOS

travel. 2018 fick leden även en utmärkelse till att vara Europas bästa cykelled vilket är ett kvitto på vilken fantastisk led det är. Så njut av närheten och ut och cykla på den – du kan ta dig hela vägen till Göteborg!

Finns det någon typresenär längs med Kattegattleden? Nej, tvärtom. Pendlare, de som provar på sitt närområde, de från andra regioner som provar att cykla längs västkusten och sen – vilket blivit allt vanligare – de som reser till Sverige från andra länder för att cykla hela sträckan. Du har säkert sett dem med sina fullastade cyklar med väskor ofta både bak och fram.

Köpte cyklar i Köpenhamn och sålde dem i Oslo

Byaluren nosade upp två internationella besökare. Francesco och Irene är två italienare från Neapeltrakten som cyklade genom Viken i augusti 2021.

De hade sett TV-serien Vikings och lockades till de nordiska länderna på grund av en fascinerande historia och ryktet om det var en bra destination för cyklister. De startade med att köpa två cyklar i Köpenhamn och cyklade sedan hela den svenska västkusten upp till Oslo, där de sålde cyklarna innan de åkte hem igen efter tre veckors resa. Till Viken kom de via Kattegattleden söderifrån och låg över en natt hos underdecknad.

Vad minns de av Viken då?

– Vi älskade att se den lilla fiskebyn och den traditionella vindmöllan i Viken, ett vackert eko av forna tider. Vi möttes av avslappnad stämning och trevliga människor. I jämförelse med Italien är cykelbanorna betydligt mer utvecklade och det är en mer tydlig cykelkultur i Sverige – det var fantastiskt att se bilisternas respekt för cyklister samt det utbyggda cykelvägnätet, berättar Francesco och Irene.

Andreas Roth

FAKTARUTA

- Kattegattleden – Sveriges första nationella cykelled – är en 39 mil lång cykelled med unikt havsnära läge. Cykelleden går mellan Helsingborg i söder och Göteborg i norr.
- Region Halland är huvudansvarig för leden, som är ett samarbete mellan Region Halland, Region Skåne, Trafikverket och de tio kommunerna Helsingborg, Höganäs, Ängelholm, Båstad, Labölm, Halmstad, Falkenberg, Värberg, Kungsbacka och Göteborg.
- Kattegattleden är en satsning som ska utveckla cykelturismen och bidra till näringslivsutveckling, ekonomisk tillväxt och att skapa nya arbetstillfällen i kommunerna och regionerna längs leden.

Francesco och Irene tog sig inom Viken när de cyklade hela sträckan Köpenhamn till Oslo sommaren 2021.

Konsten att komma tillbaka

En sommarmorgon när solen just gått upp fick Johan Rietz en stroke. Hela världen rasade samman och märkliga drömmar infann sig, ofta förföljdes han av liemannen med hasande steg. Även balansen försvann, plötsligt lutade allting åt vänster. Johan befann sig i ett vakuum.

Det som fick honom att komma tillbaka till livet var akrylfärgerna. Genom att måla tavlor vågade han ta sig an känslor som gömt sig under ytan. Målandet blev ett sätt att lugna huvudvärken och dämpa ångesten, samtidigt som det förhindrade att det egna jaget, identiteten, sakta suddades ut.

Alla som drabbas av en stroke har sin egen historia. "Strokeresan – KONSTEN att komma tillbaka" är Johans

berättelse om hur han tog sig vidare. Det är en hisnande historia om måleri, drömmar och en kamp för livet.

Kampen som inte syns

När jag träffar Johan syns det inte att han har haft en stroke. Han är en värtalig, glad och entusiastisk man i sina bästa år. Han har ett helt yrkesliv bakom sig som journalist, redaktör, författare och inte minst skribent i den erkänt bästa Byaluren. Orden har aldrig tidigare varit ett problem för honom att forma eller få ner, men helt plötsligt räckte språket inte till.

När man nu hör hans historia så förstår man, att de största sårerna kanske inte syns. Det är det inom honom som gjort ondst och behövt mest arbete i kampen om att komma tillbaka.

– Jag kunde inte skriva ned mina upplevelser, det blev för mycket, för

stort och för många detaljer. Jag förstod att ingen skulle orka ta det till sig.

Här någonstans byttes pennan mot penseln. Kanske var det en god vän som älskar att måla som inspirerade honom, eller så uppkom idén på annat sätt men ut gick han för att köpa akrylfärger och målardukar. Den kraftiga huvudvärken som blivit en ständigt följeslagare efter stroke lindrades av målningen. Det som han aldrig ägnat sig åt innan blev en livräddande väg tillbaka till livet.

Gult blev inte fult

Så han målade. Liemannen, månlysets förvrängda sken genom sjukhusfönstret, mötet med blåljuspersonal, tunneln i röntgenmaskinen. Allt som kom till honom i de otaliga mardrömmar som drabbade Johan denna turbulenta tid. Verkligheten sammanflätat med

hjärnans trick hamnade på dukar. Så småningom kommer färgerna tillbaka till Johan. I målningarna ser man den tydliga resan från nattsvart till klaraste gult. Det gula som tar håll på det mörka och skingrar nattens mardrömmar. Allt skapat i källaren i huset i Viken.

– Under en period klarade jag inte starka, lysande färger, som gult till exempel. Det skar i ögonen och huvudet. När jag sedan klarade färgen igen målade jag i neongult, säger han och visar den tavla med ett trähus som illustrerar denna artikel.

Helt plötslig stod han där med en hel berättelse i form av målade dukar. En berättelse och resa han förstod kunde hjälpa andra. Johan hade satt ord på sin resa och förstod också det viktiga i läkeprocessen.

– Människor reagerar och bearbetar en sådan här livsavgörande händelse individuellt. Det här blev mitt sätt att uttrycka vad jag varit med om. Förhoppningsvis kan det hjälpa andra. Boken *Strokeresan* var född och innehåller 36 tavlor i akryl med tillhörande texter. Det är en historia om måleri, drömmar och en kamp för livet.

Hjältar utan namn

Och hjälpt har det gjort. Under de konstutställningar och föredrag Johan haft har han mött många människor som han verkligen ser som hjältar:

– Jag minns speciellt en kvinna som drabbats av en kraftig stroke som satt i en rullstol när jag hade utställning på Galleri Viken. Hon hade tagit fel på dag och dök upp dagen innan vernissagen. Jag hade ännu inte satt upp tavlorna som stod på golvet längs väggarna, men sa att hon kunde komma in och se på konsten om hon ville. Efter att ha långsamt åkt runt och kikat på konstverken, la hon ena handen på sitt hjärta och såg mig in i ögonen och sa:

Anette och Johan Rietz vid vernissagen.

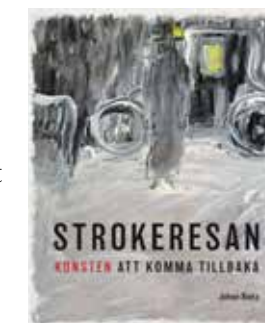
– Du vet inte vad det här betyder för mig. Tack så hemskt mycket. Det här kommer jag bära med mig resten av mitt liv.

Det var stora ord och jag tänkte att det besöket var värt all den tid det tagit att måla alla tavlorna.

Vill sprida kunskap

Johan tog kontakt med Strokeförbundet, som blev intresserad och ville stötta honom med kunskap i arbetet med boken. För varje såld bok går 20 kronor till förbundet. Han fick också ett stipendium från Sten K Johnsons Stiftelse för att kunna genomföra projektet där alla målningarna fått kompletterande texter som skildrar hans upplevelser och tankar.

Genom boken hoppas Johan Rietz kunna förmedla att det går att komma tillbaka efter en stroke, som orsakas av en blodpropp eller en blödning i hjärnan, och som är en av våra vanligaste

folksjukdomar. Varje år drabbas cirka 20 000 människor i landet. Just nu vilar den konstnärliga ådran då Johan är ute och föreläser för andra om sin

strokeresa och visar upp en del av sin konst.

– Detta är faktiskt något jag skulle kunna ägna mig åt resten av mitt liv, då det finns ett stort behov av att få insikt och kunskap om livet efter en stroke. Jag tycker dock att det är svalkande för själen att måla, så det är inte otänkbart att jag börjar måla igen. Just nu har mina penslar fastnat i solnedgången.

Ea Althin Fölsch

PLISSÉ
EXPERTEN

Solskydd i stilren design
Besök vår butik vid Höganäs Saluhall eller kontakta oss för ett kostnadsfritt hembesök 042 - 22 22 44 www.plisseexperten.se

All-time-high på Vikentomater...

ÅRETS KLIMATBONDE

250 ton tomater per år. Det är en imponerande output som Mats och Susannes verksamhet odlar fram, år efter år i växthuset strax utanför Viken. Men om du trodde att Vikentomater bara handlar om tomater så är det kanske dags för ett nytt besök. För 2021 markerar året då tomatparet investerade tungt för framtiden.

Och vilken tajming de hade!

– Missförstå mig rätt men Covid-pandemin var fantastisk för vår verksamhet. Aldrig förr har människor vallfärdat hit i sådana skaror och det perfekt tajmat med att vår nya gårdsbutik och restaurang stod klar, berättar Mats Olofsson med välförtjänt stolthet i rösten.

Tillsammans med hustrun och kompanjonen Susanne har de båda trampat gasen i botten för att ta Vikentomater till nästa nivå. En omfattande investering i anläggningen har förverkligat drömmen om en större saluhall, ett helt nytt produktionskök och kombinerat café, bistro och restaurang, öppet året

runt för lunchgäster och arrangemang.

– Vi har förflyttat oss från ett traditionellt trädgårdsföretag till en fullfjädrad gårdsbutik, ett kök och en restaurang vi är väldigt stolta över. Det är en dröm som går i uppfyllelse tillsammans med alla våra duktiga medarbetare och

trevliga kunder, säger Susanne mellan kundmöten som alltid sker med ett leende på läpparna.

Arbetsplats för nära 50 medarbetare

Att Vikentomater vuxit rejält i skuggan av pandemin och växer med investeringar märktes tydligt sommaren 2021.

Fakta Vikentomater

- 250 ton tomater odlas om året
- Ny bistro- och restaurang på 400 kvadratmeter
- Gårdsbutiken har vuxit och fördubblat omsättningen
- Serverar luncher tisdag till lördag hela året
- Utsågs till Årets klimatbonde i Sverige 2021
- Mats och Susanne hälsar välkomna till julfirande

När det snurrade på som mest hade Mats och Susanne uppemot 50 personer på lönelistan. En betydande arbetsplats med andra ord och inte minst ett av Vikens mest profilerade företag...

Som i sig ger attraktion till byn vid sundet. Och även om det mesta fortsatt kretsar kring den runda läckerbiten i alla former har uppfinningsrikedomen breddat affärsidén väsentligt.

– Om vi tidigare sålde cirka tio procent av tomaterna själva i vår lilla butik är idag andelen uppemot 40 procent. Dessutom producerar vi nya produkter av tomaterna, som ketchup, tomat-sås etc, i vårt produktionskök och har dessutom börjat odla andra spännande grönsaker som majs, sparris, melon, aubergin och sötpotatis, säger Susanne.

Fortsättning på nästa sida

JULSTÄMNING PÅ VIKENS LANTMÄN

Julgransförsäljning från fredagen 26 nov.

Kungsgran, blågran, rödgran, kransar och ris

Vikens Lantmän

Hos oss hittar du ljusslingor för hela trädgården. Vi har även ljusstakar, julgransfötter och pynt till granen. Öppet Mån-Fre 8-18, Lördag 9-14. röda dagar stängt.

Tel. 042-236110 • Karlsfältsvägen 3 • www.vikenslantman.se

Guillaume Gallician kokar på Vikentomater

Utsedd till Årets klimatbonde... i hela Sverige!

För att riktigt kröna ett fantastiskt år fick Mats och Susanne hösten 2021 den prestigefyllda utmärkelsen "Årets klimatbonde". Ett resultat av hängivna satsningar och investeringar i en hållbar omställning. Gödningsvatten recirkuleras, gas åkte ut och in kom biobränsle, 1 000 kvadratmeter solceller täcker hela elförbrukningen och anläggningen isolerades.

I ett slag sänktes energiförbrukningen med 20 procent och det väckte erkännande hos Svenskt Sigill som delade ut utmärkelsen, med motiveringen: "Vikentomater sprider matglädje och kunskap om klimatsmart produktion. Resurseffektivitet är genomgående i allt de gör från odling till att minska på matsvinn och de strävar alltid efter att bli ännu bättre".

– Vi är sjukt stolta över utmärkelsen och detta är erkännande för oss personligen. Samtidigt delar vi ju priset med alla våra kunder som genom att komma hit visar att de bryr sig om kvalitet och ett hållbart odlingsland, så jag vill passa på att tacka kunderna för ert förtroende. Det är en stor heder alltsammans, vi njuter och tar ny sats mot en spännande framtid, avslutar Mats.

Olof Engvall

Vikens ur- och klock- makare

Ernst Hofgren var Vikens ur- och klockmakare. Varje dag efter skolan satt jag till vänster om honom och iakttog hans noggranna arbete i klockans mikroskopiska värld.

Han förklarade för mig betydelsen av ett ankare som reglerade tiden med balanshjulet, klockans hjärta.

Han visade även hur man kunde justera tiden med en speciell skruvmejsel i just den klocka som han precis då hade under luppen.

Han berättade att gud hade förutbestämt vårt liv och att vi var de enda som antingen kunde rätta oss eller ignorera det. Resultatet av det vi valde, kunde bara tiden utvisa.

Han var en mycket from man som varje söndag tog fram hatten och sin nystrukna svarta kostym för att gå till kyrkan och höra pastor Hans Nyman predika om sådant som präster predikar om.

Ibland har jag undrat vad kvinnan med det vita förklädet, det stramt uppsatta gråa håret och en utstrålning av vänlighet, som serverade oss kaffe saft och hembakade kanelbullar egentligen hade för roll i det Hofgrenska hemmet.

Alexander Dölling

FOTO: ALEXANDER DÖLLING

GÄSTKRÖNIKÖR –

Alexander Dölling är uppvuxen i Viken. Men efter ungdomsåren bar det av till Stockholm. Efter utbildning på Konstfack, både på reklamlinjen och fotolinjen, har Alexander arbetat som frilansfotograf.

Efter 50 år i Stockholm flyttade han för ett 10-tal år sedan åter till Viken.

I detta nummer av Byaluren delger vi er Alexanders fina text om sina upplevelser tillsammans med Ernst Hofgren, Vikens ur- och klockmakare.

Lotta Strömgren Jönsson

Pillowtalk erbjuder tidlösa och eleganta plagg i ren kashmir och sängkläder/handdukar av finaste egyptisk bomull.
www.pillowtalk.se.

Välkommen att besöka oss i Viken på Bygatan 21. Finns vi inte på plats kan du nå oss på 042-236999 eller maila på info@pillowtalk.se så hjälper vi dig mer än gärna.

Välkommen Karin & Filippa.

PillowTALK

Livslångt intresse för bondeson

FOTON: ANJA THORSEN, ARNSVIK OCH GÖRAN PERSSENS ARKIV

Göran Persson svarar på frågor om barndomen på Svanebäcks gård över en fika i barndomsbemmet, tillsammans med de nuvarande ägarna av gården.

Före detta Vikenbon Göran Persson, 87 år, har dedikerat en stor del av sitt liv åt lantbruksutveckling, som växtförädlare på Sveriges Utsädesförening, sedermera Svalöf AB. Lantbruksintresset spirade redan i barndomsbemmet på Svanebäcks gård i Viken.

Göran Persson, tvillingbrodern Jan och storasyster Karin växte upp under 1900-talets första hälft när gården fortfarande bedrev jordbruk. Föräldrarna Frida och Erik Persson hade köpt den när de gifte sig 1926 trots att Fridas far avrådde henne. Fadern tyckte inte att gården var bra nog åt hans dotter och svärson. Och då var det inte boningshuset eller ekonomibyggnaderna han hade invändningar mot utan den sandiga, magra jorden på ägorna.

Men affär blev det ändå och lantbruket de sedan bedrev kom att stå på en

lång rad olika ben där mjölkorna var den centrala inkomstkällan. Givetvis odlades också en lång rad grödor och sedan gården investerat i ett nytt höns- hus, i mitten på 1940-talet, med plats för ett par hundra höns blev också ägg en inkomstkälla.

Frida och Erik Persson, Görans mor och far, köpte Svanebäcks gård 1926.

Inte bara arbete

På ägorna runt gården sprang de båda bröderna omkring utan att behöva arbeta ihjäl sig. Även om lantbruket var minst sagt arbetskrävande fanns det gott om avlönad arbetskraft och även om barnen hade sysslor fanns tid för lek; att springa längs Svanebäckens och Svinnebäckens vindlande fårar, leta nya kompisar bland årets sommargäster samt leka favoritleken dunkgömme.

En uppskattad sommargäst i Viken för Göran, Jan och många andra unga Vikenbor var Meg Westergren som med sin familj semestrade i Engelska villan i Svanebäcksskogen. Trots att hon var två år äldre var Jan och Göran med i gänget som gärna samlades kring Meg under hennes Vikensomrar.

– Hon var glad och frimodig, förklarar Göran hennes dragningskraft på traktens ungdomar.

Golfbanan – en inkomstkälla

På Svanebäcks gårds tidigare strand- ägor hade Vikens golfbana anlagts på 1920-talet, en bana som var mycket uppskattad av Vikens sommargäster.

Där kunde Göran och Jan tjäna en extra slant genom att gå caddie åt de välbeställda besökarna. På morgnarna väntade de tillsammans med andra företagsamma ungdomar nere vid golfstugan på spelsugna semesterfirare.

– Vi fick 1 krona per runda, hade vi tur ville de gå två rundor eftersom banan bara har nio hål, minns Göran.

Föräldrarna Erik och Frida vurmade också mycket för Vikens sommarboende, ibland lite väl mycket, tycker Göran som själv inte kan se meningen med att föräldrarna anlade en tennisbana på ägorna, med sommargästerna i åtanke.

– Det var ju ytterligare en sak att ta hand om, banan behövde ju också skötas, konstaterar Göran.

Göran på väg att tjäna en slant som caddie på golfbanan, på 1940-talet.

Lite gammeldags

Även lantbruket drevs på ett – även för sin tid – onödigt arbetskrävande sätt, menar Göran. Och som ni redan förstått torde han veta vad han talar om. Ett exempel på hur tidskrävande arbetet på gården kunde vara är det sätt på vilket mjölkproduktionen bedrevs.

Mjölkorna stod tjuvrade på grönbetet vilket innebar att de behövde flyttas till nytt bete flera gånger dagligen. I kostallet bars gödseln ut för hand, halm bars in från logen och hö ner från skullen. En ryktare var anställd för att rykta korna. I slutet på 1930-talet skaffade de visserligen en mjölkningsmaskin, men sommartid fortsatte handmjölkningen ute på betet ännu ett antal år.

Och sedan skulle ju mjölken tas om hand. Detta krävde is som under vintern skördades från någon av gårdens mägergravar för att sedan lagras i ishuset, inpackad i träspån.

Som synes var midsommarfirandena på Svanebäcks gård välbesökta tillställningar under 1940-talet.

Även gårdens odling av blomkål var oerhört arbetskrävande med bevattningsrör som behövde flyttas och en skördemetod som var helt och hållet manuell. Gården tjänade dock bra på blomkålen under andra världskriget och efterkrigstiden.

Socketbeterna krävde många händer när de skulle gallras och hackas. Göran

minns detta långtråkiga och tunga jobb med fasa. Som tur var tog gården också hjälp av tillfällig arbetskraft i arbetet med betorna. Hemmafruar från Höganäs som behövde dryga ut hushållskassan kom under säsongen åkandes för att arbeta på Svanebäcks sockerbetsodlingar.

Midsommarfirande

Sommargästerna kring gården erbjöds inte bara golf, bad och tennis och möjligheten att köpa färsk mjölk. Varje midsommar anordnades också midsommarfirande på Svanebäcks gård med ringdans, tävlingar, lekar och fika.

Under gårdens glansdagar var det överdådiga tillställningar där gården, förutom dans och lekar, bjöd in till efterföljande middagssittningar i flera omgångar för att få plats med alla gäster. Frida höll liv i traditionen med midsommarfirande på Svanebäcks gård ända in på 1970-talet, men sedan hon själv blivit änka 1955 var det i betydligt blygsammare skala.

Fortsättning på nästa sida

Göran (till vänster) och tvillingbrodern Jan poserar framför mangårdsbyggnaden med hundarna Fellow och Vipp.

Frida i trädgården på Svanebäcks gård, någon gång på 1940-talet.

Även jordbruket på gården skalades ner efterhand. Frida arrenderade ut jordbruket från mitten av 1950-talet och sålde senare åkermarken till Väsby kommun i början av 1960-talet. Hon levde sedan kvar på gården fram till 1978 då den såldes och senare omvandlades till boningshus. Svanebäcksgårds historia som ett levande lantbruk var över och bebyggelsen tog vid på åkrar och betesmarker. (I artikeln på sid 30 beskriver vi hur gårdens marker förändrats sedan 1800-talet.)

Göran Persson lämnade barndomshemmet på Svanebäcksgård efter studenten för studier i Lund och sedan en yrkeskarriär på Sveriges Utsädesförening.

Göran Persson och hustrun Elna framför Görans barndomshem. Paret träffades i Svalöv dit Göran flyttade när han började jobba för Sveriges Utsädesförening. Nu har de varit gifta i 56 år.

ing. Men en liten del av gården har han faktiskt fortfarande kvar. När markerna styckades av och bebyggdes fick han, liksom hans syskon, en tomt på Kalvalyckan där han och hustrun Elna (som han träffade i Svalöv) fortfarande har sin sommarstuga.

Anja Thorsén-Arnsvik

Under två år på 1990-talet åkte Göran och Elna till Zambia där Göran via SIDA hjälpte till med ett förädlingsprogram för inhemska grödor. Här pratar han växtförädling i ett solrosfält. Andra grödor som ingick i förädlingsprogrammet var sorghum, birs och cassava.

Vikens företagarförening för handel och företagsamhet

Vikenguiden

Som medlem är du & ditt företag alltid med i företagsöversikten i Vikenguiden samt på VFF's hemsida.

För er som får Vikenguiden i brevlådan, blir detta en enkel översikt över det fantastiska utbud vi har i vår by.

Att bli medlem

Du är välkommen att bli medlem i Vikens företagarförening om du har din verksamhet i Viken, om du bor i Viken och har företag på annan ort eller om du helt enkelt har en produkt/tjänst som kan vara till glädje för andra företagare eller boende i Viken.

Möten & upplevelser

Vi bjuder in till luncher, möten med föreläsningar och ibland även lite större event och föreläsningar. En chans för dig att träffa andra företagare under trevliga former.

Våra medlemmar får självklart förtur och specialerbjudande, men många av våra större event är öppna för alla.

Handla med hjärtat – handla lokalt!

Vi i VFF brinner för det lokala! I Viken och runt om i hela Kullabygden har vi ett fantastiskt utbud! Massor av möjligheter för shopping, allt för kropp & själ, mat & dryck i mängder, kompetenta hantverkare, service och stora möjligheter för B2B.

Är du företagare och funderar på att bli medlem i VFF?

I januari drar vi igång vårt arbete med Vikenguiden 2022. Vill du vara med, så är det bra tajming att bli medlem nu!

Investeringen är 900,- per år exkl moms (varav 200,- är momsfritt)

Skicka företagsnamn, kontaktperson, adress, mailadress och telefonnr till:

info@vikensforetagarförening.se

Följ oss på Facebook så missar ni inget!

Med sikte på den bästa fastighetsaffären

Vi bor, lever och verkar på Kullahalvön. Med andra ord – vi har kunskaperna som du behöver för att göra den bästa fastighetsaffären på en plats vi älskar. Varmt välkommen!

www.lansbergs.se

Köpmansgatan 1 a | Höganäs | Telefon: 042-33 08 09 | www.lansbergs.se

ILLUSTRATIONER: ARNSVIKS ARKIV

Flygfoto från 1931 visar att det bara är tomten med Arnold Salomon-Sörensens sommarbus på klitterna mellan strandpaviljongen och Svanebäck's gård.

Svanebäck's ägors historia

Bor du på marker som en gång tillhört Svanebäck's gård? Att Svanebäck's-området bebyggdes i flera etapper från mitten av 1960-talet känner säkert de flesta bybor till. Dock började avstyckningarna från den ursprungliga gårdens ägor långt tidigare.

Men faktum är att gårdens exakta gränsdragning varit föremål för flertalet tvister med grannar i både norr och söder. Dessa tvister inleddes på Anders Perssons (1764–1835) tid på gården.

I söder hade gårdens ägare alltid hävdats att de delar av den oskiftade Kulla fålad som låg mellan gården och stranden tillhörde gården och att ägorna sträckte sig till Vikens gräns.

Grevinnan Amalia Sparre på Kulla Gunnarstorp ansåg å sin sida att eftersom hon låtit plantera skog längs stranden söder om Viken skulle hennes mark sträcka sig även norrut in i Viken. Detta krav stoppades dock.

Anders Persson hade tvister även med bönder i de södra delarna av Väsby. Dessa menade att de hade rätt att köra ner till stranden för att hämta tång och sand till sina gårdar. Det blev rättssak i flera omgångar med hänvisning till risk för sandflykt och förstört bete för Svanebäck och gränsdragningen blev egentligen inte löst förrän ända in på 1930-talet. På 1850 års karta över Svanebäck's gårds ägor sträckte sig dock dessa ända fram till Fäladsvägen nära Vikens kyrka i söder och fram till golfbanans slut i norr.

Olowka gården:

När Anders Perssons dotter Hanna Andersdotter (1819–1852) gifte sig med sjökaptan Tufve Pettersson

Karta från laga skiftet 1850 visar Svanebäck's marker före 1950. Den ursprungliga marken som gränsar mot Viken.

(1822–1890) strax efter att Svanebäck's gård genomgått laga skifte 1850 löser brodern Per Andersson (1823–1900) ut henne från Svanebäck's gård med mark som styckats av från ägor. Marken ligger vid Vikens kyrka och omfattar även Norra Hage-området. På sina ägor bygger Tufve och Hanna den gård som senare kommer att kallas Olowka gården så gott som samtidigt som Per Andersson låter bygga den nuvarande mangårdsbyggnaden på Svanebäck's gård som då ersätter det gamla boningshuset.

Områdena vid strandlinjen, Svanebäcksskogen och Sandgatan:

Per Anderssons son Anders Ludvig tar över gården efter sin far och löser efterhand ut sina syskon. Han fortsätter också att stycka av områden runt sekelskiftet. Det är både marken längs strandlinjen vid klitterna, ett område i Svanebäcksskogen och ett vid Sandgatan som styckas av. Tomterna vid Sandgatan bildas och säljs sedan vidare under 1910-talet

Bäckabo med ägor:

När Anders Ludvig Andersson till sist sålde Svanebäck's gård 1916 till lotskapten Christopher Edson och direktören Gustaf Åberg styckade han först av en del av ägorna norr om gården där han lät bygga sitt nya hem Bäckabo. På Bäckabos ägor bedrevs senare frukt och grönsaksodling.

Flygfoto 1956 med Bäckabos marker och växthus brevid Svanebäck's gård.

Christopher Edson

Gustaf Åberg

Karta nutid med gränserna före 1850 inritade med rött.

Golfbanan och Engelska villan:

Från de marker som styckats av tidigare skedde under 1910/20-talet nya avstyckningar. En tomt som avstyckades 1917 är Engelska villan i Svanebäcksskogen, då kallad Villa Svanebäck när överingenjören Emil Sieurin köpte marken. Golfbanan i Viken kom också till i mitten av 1920-talet på mark som tidigare tillhört Svanebäck's gård.

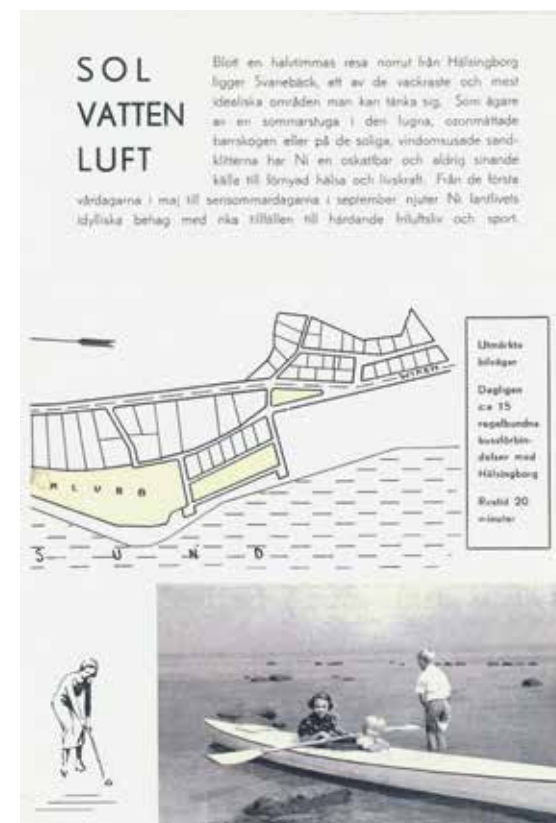
Sommarstugor längs Höganäsvägen och i Svanebäcksskogen:

En rad tomter såldes på 1930-talet till blivande sommarstugeägare av bolaget Svanebäck's Strandbad AB, bl.a. på Blåeld-, Blåvinge- och Blåklocksvägen. En broschyr från den tiden visar hur Svanebäck såldes in som ett sommarparadis till hugade semesterfirare, se bild!

Svanebäck:

Erik och Frida Persson hade köpt Svanebäck's gård av Edson/Åberg 1926. När Frida blivit änka 1955 arrenderades först jordbruksmarken ut. Senare avvecklades jordbruket och Svanebäck's bebyggelse tog fart på 60-talet sedan Väsby köpt den resterande jordbruksmarken.

Anja Thorsén-Arnsvik

Svanebäck's Strandbad AB's broschyr lockar med "lantlivets idylliska behag".

Byns Kulturskatter summerar och blickar framåt

Lyckad premiär för vingarna

Lagom till sommaren fick Sophiamöllan nya vingar, och det har visat sig att vingarna, efter vissa justeringar i början av säsongen, fungerar mycket bra. 600 kilo mjöl har malts. Det hade kunnat bli dubbelt så mycket men sommarens söndagar bjöd inte alltid på den vind som krävs, så på den punkten blev det inte riktigt som planerat.

3 000 personer besökte under sommaren möllan som hade ovanligt generösa öppettider. Med hjälp av ungdomar på kommunalt sommarjobb kunde man ha öppet veckans alla sju dagar under sex sommarveckor.

Däremot kunde man på grund av det osäkra pandemiläget i våras inte planera för en invigning. Det ska man ta igen till nästa år då de nya vingarna förhoppningsvis kan invigas under festliga former.

Måla i skepparens trädgård

På Paul Jönska trädgården är det framför allt trädgårdsarbetet som fortsatt som vanligt under pandemiåret 2021. Men man deltog också i trädgårdsrundan i juni samt testade guidning i mindre skala under söndagarna i juli.

Nu smids nya planer för 2022 då man hoppas att både visningarna av huset och olika arrangemang kan komma tillbaka med full styrka. Dessutom kommer det att bli ett nytt inslag fram i maj; en workshop i trädgården där målning står på agendan. Under ledning av stiftelsens nya styrelseledamot Melinda Jansson och hennes syster Alicia Jansson Almgren blir det en heldagskurs i konstens tecken. Tanken är att inspireras av Harald Nilssons målningar som finns i skepparegården. Så håll utkik framöver för mer information om denna aktivitet som kan erbjudas för åtta personer.

Kursledarna ställer upp gratis så i och med anmälningsavgifterna blir det en ny inkomstkälla för gården.

Lotta Hördin

Firar flottan nästa år

Även till Sjöfartsmuseet kom det många besökare under sommarmånaderna. Stundtals blev det köbildning utanför museet. Inledningsvis fanns det begränsningar för hur många som fick vistas samtidigt inne i lokalerna.

Museet visade återigen den sevärd utställningen om judarnas flykt över Öresund under andra världskriget.

Nästa sommar planerar man för en utställning om den svenska flottan som 2022 firar 500-års jubileum. Till denna utställning har man bland annat köpt in en modell av regalskeppet Wasa. Eriksborg, kommandobryggan vid Lotshuset, är i behov av en större renovering, det handlar både om tak och däck. Museets styrelse håller som bäst på att planera för detta så att man så småningom kan ta ett beslut på hur omfattande reparationerna blir.

Vi ser tillbaka på en fantastisk säsong

Seglarskolan lockade rekordmånga barn och ungdomar som ville lära sig segla. Vi är så stolta över våra instruktörer som gjorde ett fantastiskt fint jobb under några intensiva veckor med massor av roliga aktiviteter både i och utanför hamnen.

Sommaren bjöd turligt nog även mestadels på härligt seglarväder med sol, värme och lagom med vind.

Vi ser även en positiv utveckling då flera av våra juniorseglare vill fortsätta att utvecklas och t ex prova på att kappsegla. En bra start är att delta i Kullen Cup som är en serie kapp-

seglingar i enklare format och som arrangeras bland båtklubbar i nordvästra Skåne.

Säkert har ni även noterat att det fortfarande råder full seglingsaktivitet i Viken. Det är klubbens OK-jolleseglare som trots årstiden med träning varje helg, året runt. OK-jolleklassen i Viken har vuxit enormt och WBS kan nu stoltsera med att ha den största OK-jolleflottan i landet med över 25 aktiva seglare. Succén får tillskrivas Benjamin Hammerö som med enorm energi skapat detta intresse.

Benjamin är även den seglare som skördat störst framgångar med flera

topplaceringar på regattor både i Sverige och internationellt under säsongen. Kanske tredjeplatsen i den smått legendariska regattan Kieler-Woche smäller högst?

Under vintern håller WBS nautiska kurser för förarbevis och skepparexamen. Du behöver inte vara medlem i klubben för att delta i kurserna.

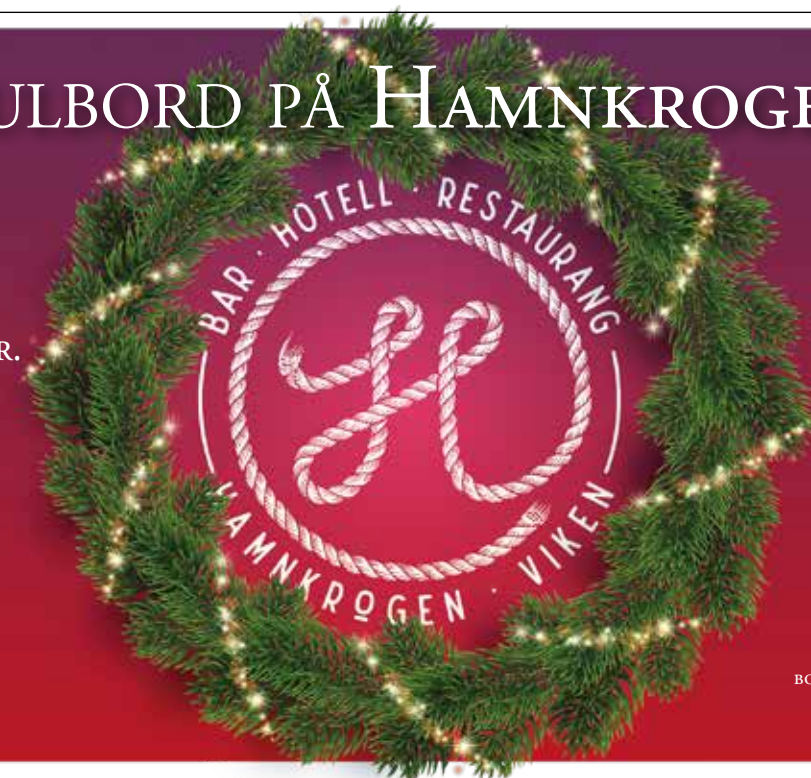
Vi ser redan fram emot nästa båtsäsong med massor av nya kul och spännande aktiviteter för alla åldrar.

Vi ses i hamnen!

Fredrik Rege
WIKENS BÅTSÄLSKAP

JULBORD PÅ HAMNKROGEN

VI SERVERAR
JULBORD FRÅN
10 DECEMBER
TILL 23 DECEMBER.
MELLAN 17.00
OCH 22.00
SAMT
24 DECEMBER
MELLAN 11.30
OCH 14.00.

445:-
/PERSON

VARMT
VÄLKOMNA
TILL VÅR
JULBORDS-
BUFFÈ.

KONTAKTA:
BOKNING@HAMNKROGENVIKEN.SE
HAMNKROGEN 042-236 212

Skönheter i byn

FOTON: OLOF ENGVALL

Vilken grannlåt! I avsaknad av Vikenfester, Valborgsfirande och andra klassiska Viken-arrangemang i hamnområdet har ett arrangemang besegrat covid under 2021. De klassiska onsdagsträffarna med tillresta bilentusiaster (och en och annan bäge därtill) har under fyra onsdagar i år förgyllt vår by med klassiska bilar av rang. Engelska, italienska, tyska, amerikanska och inte

minst svenska klassiker har radats upp på strandpromenaden och många är de som förundrats över hur otroligt välsköta klassiker som finns undanstoppade i garage i när och fjärran. Så ett varmt tack till dessa kulturbevarare för att ni låter Vikenborna njuta av deras verk. Kör försiktigt och välkommen tillbaka 2022.

Olof Engvall

Bilder från sommaren på Instagram #byalurenviken

GINA CINNAMONI

IRIS OCH MATTEUS LUND

CLARA HALLGÅRDE

CECILIA FALKERBY

CAROLINE GRANQVIST

IRIS OCH MATTEUS LUND

VALVET – HISTORIEN OM EN LITEN MÄKLARBYRÅ SOM HAR BLIVIT STOR

VALVET - 30 ÅR SOM PREMIUMMÄKLARE I NORDVÄSTRA SKÅNE

”EFTER 30 ÅR MED
SAMMA FOKUS VÅGAR VI
NÄSTAN PÅSTÅ VI ATT
VI ÄR EXPERTER PÅ ATT
FÖRMEDLA
BODRÖMMAR HÄR”

Det var en gråmulen skånsk decemberdag 1991. Blåsten skar genom ben och märg på de härdade helsingborgarna. Men i en liten lokal på Fågelsångsgatan rådde feststämning. Med tårta och bubbel firades att Valvet Fastigheter Handelsbolag hade startat. Och möjligheterna tyddes oändliga, framtiden ljusare än ljus. Visserligen var fastighetsmarknaden drabbad av en närmast katastrofal ekonomisk kris. Och förvisso gav den första fastighetsannonsen ynka fyra samtal. Och förvisso skulle boräntorna snart gå upp med 500 procent.

Men tillförsikten hos det unga bolaget gick inte att kväsa. Nu, 30 år senare ser vi stolt tillbaka på en resa i både med- och motgång. Positioneringen var tydlig redan från början.
- Valvet förmedlar bostäder i hela nordvästra Skåne med fokus på unika bodrömmar med kustnära läge, som här i Viken.
Efter 30 år med samma fokus vågar vi nästan påstå att vi är experter på att förmedla bodrömmar här.

Idag har Valvet kontor på fyra olika orter i nordvästra Skåne, vi har 30 dedikerade medarbetare, alla med ett fantastiskt nätverk och alla med samma fokus – att leverera premiumkvalitet i allt vi gör. Vi ser tillbaka på dessa fantastiska 30 år med stolthet men också med en stor portion ödmjukhet. Vi är tacksamma för att ni som är våra kunder har gett oss förtroendet att förmedla era bodrömmar här under så lång tid.

Vikenhistoria mejslas fram

FOTON: LOTTA HÖRDIN

På granitfundamentet blir det plats för Lovisa, karta och även besökare. Sara Stenlund vid den skalenliga skissen.

Om allt går som planerat kommer Viken att få en ny staty nästa sommar. Konstnären Sara Stenlund arbetar som bäst med "Fröken Linds fiskeläge" som rymmer Vikenhistoria från både 1700- och 1800-talen.

I en ateljé utanför Nyhamnsläge träffar Byaluren Sara Stenlund samt Elisabeth Schönbeck och Stig Ewaldson. De båda sistnämnda arbetar på uppdrag av styrelsen för byaföreningen i Viken (VKB) som i och med den nya skulpturen uppfyller donatorerna Nils och Malte Kocks testamenten.

Deras önskan var att arvet efter dem skulle gå till ett förskönande av Viken, i form av en relief antingen vid Gröna Torg eller vid hamnen.

2010 kom skulpturen "Tur, hopp och kärlek" på plats. Men det fanns pengar kvar och nu skapas en ny staty, som även den får sin plats vid hamnen. Vid den inre kajen på stråket med "sumplådorna" kommer det nya verket att placeras, mellan det vikingainspireerade "Tors fiskafänge" framför Sjöfartsmuseet (Aron Sandberg) och det mer samtida "Tur, hopp och kärlek" (Jonas Högström) på den stora gräsmattan.

Sara Stenlund, som är uppvuxen i Viken, har efter konststudier i Florens och Barcelona och vistelse i Guatemala

la, återvänt till hembygden. Sedan hon fick uppdraget i våras har hon studerat vikenhistoria och lagt fram flera skulpturförslag för kommittén, som förutom Elisabeth Schönbeck och Stig Ewaldson även består av Lisbeth Ryberg, Kjell Näslund och Christina Norström.

I början av hösten fastnade man för hennes förslag som har arbetstiteln "Fröken Linds fiskeläge".

– Vi tyckte det var viktigt att lyfta fram en kvinna, dels för att kvinnorna var högst deltagande i arbetet, dels för att männen redan är representerade i "Tur, hopp och kärlek", säger Elisabeth Schönbeck.

Avtal skrivet

Den 1 oktober skrevs avtal mellan konstnären och byaföreningens styrelse. Även Höganäs kommun har gett sitt godkännande för placeringen som sker på kommunal mark. Nu gör Stenlund skisser som ska leda fram till den slutgiltiga formen som därefter lämnas till gjutning. – Det är ett inspirerande uppdrag och en stor ära att få skapa ett konstverk åt min hemby, säger Sara Stenlund.

Kvinnoöde

På ett två gånger två meter stort granitfundament ska bronsfiguren Lovisa Lind sitta. Och ja, hon har funnits i

verkligheten. Lovisa föddes i Viken 1853. Hennes familj bodde i ett litet hus nära hamnen, dagens adress är Mästerlotsgränd 2. I 20-årsåldern blev Lovisa faderslös och som äldsta barnet i en stor familj fick hon arbeta för att bidra till försörjningen.

I Viken var vid den här tiden fisket en stor inkomstkälla. Lovisa blev fiskepiga, eller fiskekärning som det också kallades. Hon tog hand om och sorterade fångsterna som bärgades i Viken. Någon gång var hon även i Varberg för att ta emot Vikenfångster. Besök som hon tyckte mycket om. I Varberg var de artiga och vänliga och kallade henne "fröken Lind". I Viken hade hon så länge fadern levde kallats "Lingens Lovisa", efter hans död blev det "Lingans Lovisa".

Sara Stenlund hittade detta kvinnoöde vars historia nu blir känd genom den nya skulpturen. Stig Ewaldson har med sitt stora kunnande om byns historia bistått med en ovärderlig experthjälp. Även när gäller den bronsrelief över byn som Lovisa ska sitta bredvid.

Äldre karta

Reliefen utgår från Anton Cöpingers karta från 1737. Den återger det fiskeläge som mötte Linné på hans skånska resa. – Kartan var den mest intressanta, både historiskt och estetiskt, säger Sara Stenlund.

I och med kartvalet spänner skulpturen historiskt sett över drygt hundra år. Det blir bredd på historiebeteckningen, som åskådarna kommer att få ta del av via QR-koder.

Och som sagt, om allt går som planerat hoppas byaföreningen på invigning sommaren 2022. Det är målet.

Lotta Hördin

Elisabeth Schönbeck, Stig Ewaldson och Sara Stenlund studerar Cöpingers karta som är grunden för reliefen.

Tar ständigt nya tag

FOTO: LOTTA HÖRDIN

Svinbådan tur och retur. Ett gäng nöjda paddlare, med Kristian Resvik på SUP:en, på ett av sommarens äventyr.

Delad glädje är dubbel glädje. Så tänkte Kristian Resvik när han tog initiativ till den nya sportgruppen i byn – Vikens Paddel&Rodd.

Kristian Resvik är en hängiven seglare. Senaste tillskottet är träbåten Silla, en fiskeka byggd på Tjörn av hans farbror.

Men den här artikeln ska handla om en annan av Kristians passioner – paddling. I en kajak eller stående på en SUP-bräda (stå upp paddling). Han är själv utbildad kanot- och kajakinstruktör och blir lyrisk när han ska förklara varför det är så underbart att ge sig ut och paddla på ett stilla hav.

– Det är en stor naturupplevelse att glida nära genom vattnet. Och därute finns sälar och tumlare, paddlar man på grunt vatten ser man en hel del fisk.

Men som sagt, det är ännu häftigare att dela upplevelsorna med andra likasinnade. Sagt och gjort. Facebookgruppen Vikens Paddel&Rodd (sök på namnet) bildades. Där – och även på WhatsApp – kan medlemmarna enkelt hålla kontakt med varandra och med kort varsel få sällskap ut på paddelturerna. Och det har blivit flera gemensamma utflykter.

– Vi har till och med paddlat runt Svinbådan, berättar Kristian.

Den gången stod han själv på SUP:en, medan andra paddlade kajak.

– Paddling är en suverän träningsform. När man står på brädan jobbar man dessutom med hela kroppen, och det är en bra balansövning.

– Med rätt klädsel, och i lugnt väder, kan man dessutom paddla hela vintern.

Många idéer

Just nu finns det ungefär 10-15 aktiva paddlare i gruppen, och hittills har huvudsaken varit att göra roliga turer i gott sällskap. Inte sällan startar man från stranden mellan Stenbryggan och Lisas brygga.

Kristian Resvik hoppas att fler vill vara med och dra i trådarna och han tror på en utbyggd verksamhet. Idag finns redan ett samarbete med WBS, eventuellt blir man en undergrupp till båtsällskapet. Kanske kan det bli fasta tider, samling i Kajutan, utbildningar med mera. Förvaring för kajaker och annat finns också med på planeringslistan. Ja, kanske kan det till och med bli så att man kan införskaffa en kraftigare roddbåt, som på västkusten kallas "tiohuggare". Det handlar alltså om träbåtar som ros av

många personer. En stor sport i bland annat Danmark och England. Det är dock en stor investering.

Men idéer för gruppen Paddel&Rodd saknas verkligen inte.

Grunden är lagd. Och Viken kan lägga ännu en vattenaktivitet till den lista som gör byn så attraktiv att bo i.

Lotta Hördin

Unna dig en enklare vardag!

Städning • Fönsterputsning • Trädgårdsarbete

Våra erfarna seniorer underlättar i vardagen för kunder i alla åldrar! Vi kommer när vi ska och vi gör det vi ska – till bra priser.

FemtioFemPlus Höganäs
042-611 50 50, kajsa@femtiofem.se
www.femtiofem.se/hoganas

Pelle har fått pippi på holkar

FOTON: LOTTJA STRÖMGREN JÖNSSON

Utanför huset står några fantastiska alster uppradade på en bänk. Porten till verkstaden är öppen och inifrån hörs ljudet av en svarv. Tydligt helt ny! Pelle kommer emot mig med ett brett leende och bullrande välkomnade.
– Kom in i min verkstad, det är lite rörigt men det får du ta, skrattar han.

Fågelholkar? Hur i hela världen kommer man på tanken att skapa personliga fågelholkar?

– Jag har alltid varit en extremt aktiv och rastlös person. Jobbat mycket, i transportbranschen, sportat, fixat, alltid på språng. När livet förändrades behövde jag något annat att sysselsätta mig med. Jag blev så uttråkad. En av mina närmaste vänner Nisse Dahlqvist försökte trigga mig och en dag satt vi och snackade om vad man kunde göra, lära sig laga mat, baka, safta, sylta etc. Då sa Nisse "du kan väl snickra lite fågelholkar" och så fick jag låna en bok av honom.

Jag gick hem och klurade och sen skapade jag min första fågelholk. Den var inte grann, det kan jag lova, men den fick Nisse, skrattar Pelle.

Snidandet i generna

Men med tiden tog det sig. – Jag har alltid tänkt att jag inte kan rita och måla och så. Men skapa och snida kunde jag faktiskt. Det visade sig att både farfar och farfarsfar var träsnidare. Så kanske fanns det i generna, fortsätter Pelle.

När Pelle får en förfrågan om en holk, intervjuar han alltid den tilltänkte ägaren, eller närstående till denna, om det ska vara en gåva. – Jag ställer tusen frågor. Det är en stor del av det roliga i processen. Jag vill veta allt som kan bli små detaljer i den blivande skapelsen. Någon kallades för giraffen i uppväx-

Pelle i sin verkstad. Ovanför honom några av hans alster. Längst till vänster en holk till en sann Röglefan och i holken till höger om den bar en giraff flyttat in. Pelles holkar är fulla av detaljer.

ten, då fick det bli en giraff som flyttat in i holken osv. – Jag skapar alla detaljer för hand. Inga köpesaker, det skulle vara fusk.

– Jag klarar bara 1,5 timme i verkstaden sedan blir värken för svår. Tydligt är det några muskler och nerver i ryggen som överlevt och de utsätts för en enorm belastning. Och det gör ont.

När livet förändras

Vad var det då som hände när livet förändrades för Pelle. Plötsligt en dag år 2014 brast Pelles kroppspulsåder. Från att ha varit en fullt frisk och extremt aktiv person, blev han förlamad från bröstkorgen och nedåt.

– Det har så klart varit en stor omställning och svår situation för hela familjen. Men jag försöker hålla humöret uppe och har aldrig blivit bitter. Nu är det som det är och då får man anpassa sig. Det svåra har varit att jag är så rastlös. Men det har också förändrats. Jag

har lärt mig att stanna upp, ta en kopp kaffe och lyssna på fåglarna. Det gjorde jag aldrig förr.

Tiden i verkstaden är bara en liten del av skapandet. Resten är att intervjua, planera, leta material och verktyg, dekorera och måla. – det är enligt Pelle, faktiskt den roligaste biten.

Det har blivit en och annan fågelholk. En holk tar minst 3-4 veckor att göra. Ett av de senaste alstren är till en röglesupporer. Och Rögle ligger även Pelle varmt om hjärtat så den har varit extra rolig att göra. – På lördag är det match då möter vi de "onämnbare", skrattar Pelle som så klart ska vara på plats med Nisse.

Om du går förbi och porten är öppen, titta gärna in. – Jag bjuder på fika och en pratstund, ler Pelle. Om fågelholkar och om livet.

Lotta Strömgren Jönsson

NU ÄR DET JUL IGEN

I fjol satte pandemin käppar i hjulen för julmarknaderna i Viken. Men i år blir de av. **Lördagen den 4 december** slår Paul Jöniska gården upp portarna för sin populära marknad på gården. Det blir försäljning av bröd, sylt, inläggningar, dörrkransar, handarbeten med mera. Lotterier och glöggservering. **Marknaden pågår mellan kl 13 och 15.** På **söndagen den 5 december** är det dags för julmarknad vid Sophiamöllan **mellan kl 13 och 17. Mölletomten kommer kl 15.** Byaföreningen arrangerar **tipspromenad för stora och små kl 13-16.** **Marknadsstånd i byn mellan kl 14-17.**

Låt dig guidas fram till den perfekta kökslösningen för just ditt hem! Du får personlig service hela vägen från inspiration till installation och en design helt anpassad efter dina önskemål och behov.

Vi jobbar med gedigna snickerier till kök, bad och förvaring från

LIDHULTS

HANEFRED
KÖKSDESIGN

Bygatan 3, Viken
042 - 34 45 00
www.hanefred.se

FOTON: KJELL NÄSLUND OCH GEORG SESSLERS ARKIV

Glöm Aldrig – Berätta Alltid

Georg Sessler, överlevare från de onda åren i Budapest under andra världskriget, möter de elever på Vikenskolan som kommer att delta i vårens Toleransresa till Auschwitz.

Den 27 augusti är den årliga minnesdagen för Raoul Wallenberg. Och en bra dag att samla Toleransresans ungdomar på Vikenskolan för ett möte med Georg Sessler – en av överlevarna från andra världskrigets förintelsehistoria.

Vikenskolas föräldragrupp för Toleransresan hade med skolan samlat de drygt 60 eleverna med lärare. En av eldsjälarna i föräldraföreningen och tillika klasspappa inför Toleransresan är Karl-Henrik Rognefjord, som berättade för gruppen om VKB:s stöd till resan och introducerade Georg Sesslers personliga berättelse om de onda åren i Budapest.

Toleransresan

Upptakten inför den kommande Toleransresan till Auschwitz våren 2022, med insamling av pengar och dagsverken har inte varit som andra år. Ungdomarna som själva i mesta möjliga mån, ska arbeta och spara ihop till resan har inte haft det lika väl förspant som tidigare år. Därför beslutade VKB tidigare i år att ge ungdomarna ett betydligt större bidrag till denna resa i efterdyningarna av Covid pandemin. Samtidigt skänkte VKB till Vikenskolan ett antal

av Georg Sesslers minnesbok "Jag lever fast jag är född", samt att VKB initierade detta möte med ungdomarna. Huvudbudskapet i alla dessa berättelser som överlevare fortfarande kan berätta är, som rubriken: Glöm aldrig – Berätta alltid! Historien är fylld av illdåd och brott mot mänskligheten, men aldrig varken förr eller senare har folk mord utförts i en industriell metodik, med en så motbjudande logistik och likgiltighet för andra människor.

Budapest blev med 54 dagars belägrin den näst längst belägrade staden under kriget efter Stalingrad. En fjärdedel av alla bostäder förstördes och man tvingade 60 000 boprafade judar från Budapestområdet att marschera mot den Österrikiska gränsen vintern 1944 för att gräva skyttegravar.

Budapest belägring

Orsakerna reder vi inte ut här, men konsekvenserna kunde Georg Sessler berätta om för de intensivt engagerade ungdomarna. Tyskland hade vid krigsutbrottet kanske 0,6 procent judiska trosbekännare. Den lilla folkmängden kunde således inte ur några som helst aspekter vara ett problem i ett i övrigt frisinnat och tämligen multietniskt Tyskland. I Centraleuropa som i Ungern var inslaget av judar betydligt större, över 6 procent (ca 825 000). I Polen ännu större.

Men de flesta var enkla människor. Hantverkare, daglönare, småbönder osv. Men förvisso även intellektuella, skribenter, lärare osv. Men ingen grupp som på något vis kunde utgöra någon fara för de styrande eller för kultur och seder i något land. Men antisemitismen gav en enkel anledning att hata.

"Jag kommer att skratta när jag väl hamnar i graven..."

Georg Sessler berättade sin och sin familjs historia från krigsåren. Minnena har han samlat i boken "Jag lever fast jag är född", som gavs ut 2006 där han berättade om främst föräldrarnas kamp för de bägge sönernas överlevnad. En

milt uttryckt jävlaranamma-hållning parat med list och fräckhet gjorde att hans far överlevde arbetskompaniernas hårda tjänst, dvs det var inte meningen att de skulle överleva. Georgs mor och far hade en osannolik tur vid flera tillfällen, då fascisterna gjorde sina räder för att samla in judar och först tvinga in dem i ett getto, för senare transport till något av dödslejren. Transporter som organiserades under ledning av den beryktade Adolf Eichmann – mannen som i ett uttalande lär ha sagt: "Jag kommer att skratta när jag väl hamnar i graven på grund av känslan att jag har dödat fem miljoner judar. Det skänker mig djup tillfredsställelse och glädje".

Raoul Wallenberg, Sveriges särskilda sändebud vid ambassaden i Budapest, räddade livet på antagligen så många som över 20 000 ungerska judar, genom att utfärda skyddspass och även ordna skyddade boenden och utresor för ungerska judar. Han hade god hjälp av en annan svensk, som arbetade för Svenska Röda korset, Valdemar Langlet. Men även ambassadör Ivan Danielsson och Per Anger gjorde allt för att hjälpa de förföljda. Georgs far var skyddad under en period, när han arbetade för Röda Korsets barnhem.

Georgs mor ordnade skyddspass för sig och sin familj 1944.

Överlevnadsförmåga

Georg Sesslers berättelse inför skolungdomarna såväl som hans bok utmynnar i en fråga om moral och anständighet. Tyskland, liksom länderna i Centraleuropa var heterogena samhällen, där olika nationella folkslag, religioner kulturriktningar, levde sida vid sida. Människor som människor. Efter första världskriget hade nog de flesta bekymmer med att klara sin vardag. Så, varför skapades detta vi och dom? Övermänniskor och undermänniskor. Men Georg Sesslers familj möttes inte bara av

Judiska kvinnor bopsamlade på gatorna i Budapest hösten 1944. Dessa tvingades omgående in i Budapest getto eller transporterades direkt vidare till dödslejren, som Auschwitz-Birkenau.

hat och förföljelse. Det fanns bekanta även bland pilkorsare, som hjälpte familjen. Utan ett enormt mod, uthållighet och tillit till hjälpsamma främlingar som med risk för eget liv bistod familjen, hade det aldrig gått att överleva.

Berättelserna får aldrig tystna

Nu har leden glesnat bland de vuxna som överlevde lägren och de likt Georg Sessler, som föddes under kriget är i dag snart i 80-årsåldern. De direkta ögonvittnesskildringarna blir färre och färre. Därför blir det så viktigt att överbringa denna information till nya generationer och berätta om hur och varför. Kommande generationer måste impregneras mot denna vettlösa ondska och lära sig leva i jämlikhet och fred. Så länge vi vårdar dokumentationen och historierna, samt låter individerna träda fram och berätta, har kommande generationer möjlighet att förstå att förintelsen har ägt rum, det är sanning och något sådant får aldrig inträffa någonsin mer.

Kjell Näslund

Säljstart februari 2022, anmäl ditt intresse!

Fyra Famnar, Viken

Livet i lä

Nu öppnas dörren till ett nytt sorts boende i Viken för dig som är 65 år eller har en partner som är det. Fyra famnar är arkitekturpärlan som ger dig utrymme att förgylla livet.

Totalt byggs 49 ljusa kooperativa hyresrätter, alltifrån tvåor till fyror. Samtliga har en solig uteplats där en del är inglasad, alternativt en inglasad balkong. En härlig innergård och mysig gemensamhetslokal bjuder in till att umgås och delta i aktiviteter, om du känner för det. Upplåtelseformen innebär att insatsen är lägre än för en jämförbar bostadsrätt och hyran är lägre än för en vanlig hyresrätt – ett smart sätt att frigöra kapital när du är färdig med villan.

Läs mer på midroc.se/fyrafamnar

Eller kontakta Lotta Olofsson på 0722-44 28 36 eller lotta.olofsson@lansfast.se

En församling med guldkant

Vikens församling är en församling med guldkant – på många sätt men kanske främst med tanke på Albert Peterssons och hans hustru Ida Peterssons familjefond. Tack vare fonden har kyrkan och församlingen kunnat genomföra många projekt som annars kanske inte hade varit möjliga.

Fonden går tillbaka på sjökaptan Albert Petersson(1855- 1947) och hans hustru Ida(1859-1929). Dessa båda var på sin tid centrala och viktiga personer i dåtidens Viken. Familjens förmögenhet hade man byggt till största delen på sjöfart. Under 1800-talet var Viken en blomstrande ort med en livlig hamn och många skeppsredare. Fartygen seglade ut på de stora haven till bland annat till Afrika och Sydamerika.

Albert Petersson hade tagit över rörelsen och sina föräldrars hus på Skepparegatan 36. Han hade gift sig med Ida Lindberg som var dotter till Sophiamöllans ägare. Genom äktenskapet hamnade således Vikens två stora familjeförmögenheter under ett och samma tak.

Albert och Ida fick flera barn. Äldste sonen Olof blev också han skeppsmåklare i Stockholm. Dottern Anna flyttade så småningom till Malmö. De yngsta

syskonen Carl och Elsa förblev ogifta. De bodde fram till sin död i huset på Skepparegatan. Carl ägnade största delen av sin tid åt att förvalta familjeförmögenheten. Men eftersom både Carl och Anna båda var barnlösa uppstod frågan vad man skulle göra med familjeförmögenheten? Allmänna arvsfonden var inget alternativ.

Föräldrarna Albert och Ida hade varit flitiga gudstjänstbesökare och Carl och Anna hyste stor kärlek till Vikens kyrka. På sin ålders höst mötte Carl dåvarande Vikenprästen Lars Vogelius och tanken väcktes att testamentera huvuddelen av kvarlåtenskapen till Vikens församling.

Och så blev det! 1976 grundades Sjökapten Albert Peterssons och hans hustru Ida Peterssons familjefond till minne av föräldrarna. Den årliga avkastningen skulle användas "för ett för kyrkan gagneligt sätt".

Och så har det blivit. Fondens växte och gav efter hand rik utdelning. År 1983 formulerades nuvarande stadgar och år 1996 omvandlades fonden till en stiftelse. Det övergripande ansvaret för förvaltningen har Vikens församlingensråd. En fondstyrelse utsedd av församlingensrådet ansvarar för den eko-

nomiska förvaltningen och placeringen av stiftelsens tillgångar. Stig Nilsson har varit ordförande i fondstyrelsen* alltsedan starten 1983 och fram till sin avgång 2018. Dagens fondstyrelse består av Cecilia Ståhl (ordförande), Fredrik Jiborn och Simon Lundeberg.

Genom åren har så kyrka och församling kunnat satsa på fantastiska projekt. Till exempel har familjefonden bidragit till renoveringen av Vikens kyrka 1990-1991, ombyggnad av koret med ett nytt altare, renovering av sakristian och olika utsmyckningar. 1999 kunde en omfattande orgelutbyggnad ske likaså införskaffades en kororgel och en fantastisk flygel. Allt för att berika musiklivet i församlingen. Fondens bidrar också kontinuerligt till olika musikprojekt, konserter och solistengagemang.

Det största satsningen är Skeppet 2013, kyrkans tillbyggnad. Det vackra rummet används för mindre gudstjänster och samlingar inför dop och vigslar. Dessutom fick kyrkan äntligen ett pentry till kaffeservering och en handkappanpassad toalett.

Vidare har fonden bekostat Prästgårdsträdgården och den fina Utekyrkan år 2020 som är en omtyckt plats

för gudstjänster, dop och vigslar under sommarmånaderna. Utekyrkan kom också lägligt till under coronapandemin och har fungerat som en mötesplats i olika sammanhang.

Fonden har genom åren bekostat olika föreläsningsserier och seminarier. Senast i raden är de omtyckta Levande möten som hålls regelbundet i Vikens kyrka. Aktuella och intressanta personer möts till ett öppet samtal i församlingens närvaro.

Familjefonden ger årligen medel för akut diakonalt stöd till behövande församlingsbor.

Man har också under flera år gett generösa bidrag till Vikens skolans niondeklassare så att eleverna skall kunna genomföra sin resa till Auschwitz, den sk Tolerasansresan.

Och nu satsar fonden på renovering och ombyggnad av Kyrkstugan. Kyrkstugan stod klar år 1981 och är nu i behov av en uppräschning samt översyn av ventilering, uppvärmning och nya spännande ljusinsläpp. Allt för att möta framtiden!

Detta är en kort sammanfattning av allt som blivit verklighet tack vare Stiftelsen sjökaptan Albert Peterssons och hans hustru Ida Peterssons Familjefond. Vill man läsa mera så finns det en bok utgiven år 2015 att hämta i kyrkan.

Eva Gullmo
PRÄST I VIKEN

** Donationskapitalet år 1976 uppgick till ca 1 milj. kronor som i dagens penningvärde motsvarar ca 4 milj. Intjänade årsavkastningar och realisationsvinster har hittills inbringat netto ca 50 miljoner, varav ungefär hälften har utbetalats för ändamålet och hälften tillförts fondkapitalet.*

Levande möten #29

**Matilda Gustavsson
möter
Eric Schöldt**

VIKENS KYRKA
6 mars kl 18.30

Levande möten #28

**Lydia Sandgren
möter
Jonas Eek**

VIKENS KYRKA
30 januari kl 18.30

Musiklivet i Vikens kyrka

Söndag 5 december 16.00, Julkonsert med kören Laudate och baryton Lukas Gustafsson.

Söndag 12 december Lucia i kyrkan 16.00 och 17.30 med Miniorkören Young Singers och Young Voices samt musiker.

JULEN

Under julen blir det traditionsenliga gudstjänster och musik i Vikens församling.

Julafton Samling vid Krubban 11.00. Julbön 15.00 och 16.15.

Juldagen Julotta 7.00.

Se hemsidan för mer information – kullapastorat.se

KÖRVERKSAMHET

Under våren fortsätter körverksamheten med barn- och ungdomskörerna (körledare Helena Morath), Laudate (körledare Matilda

Nordberg) samt Old Singers (körledare Helena Morath). Old Singers övar i prästgården i Väsby. Mer info finns på hemsidan. **LUNCH- OCH EFTERMIDDAGSMUSIK** Under våren 2022 fortsätter vi med lunchmusik 12.30 en tisdag i månaden och eftermiddagsmusik med kaffeservering 15.00 en söndag i månaden. Program kommer på hemsidan och i kyrkan.

PSALMSÅNG Söndagen 13 mars 15.00 blir det psalmsång i Vikens kyrka. Körsångare och andra församlingsbor väljer psalmer, säger eventuellt några ord kring psalmen och så sjunger vi alla med hjärtans lust. Om du själv har något psalmslag så meddela gärna helena.morath@svenskakyrkan.se.

MUSIK I STILLA VECKAN

I påskveckan blir det musik 19.00 måndag, tisdag och onsdag.

VECKANS PSALM

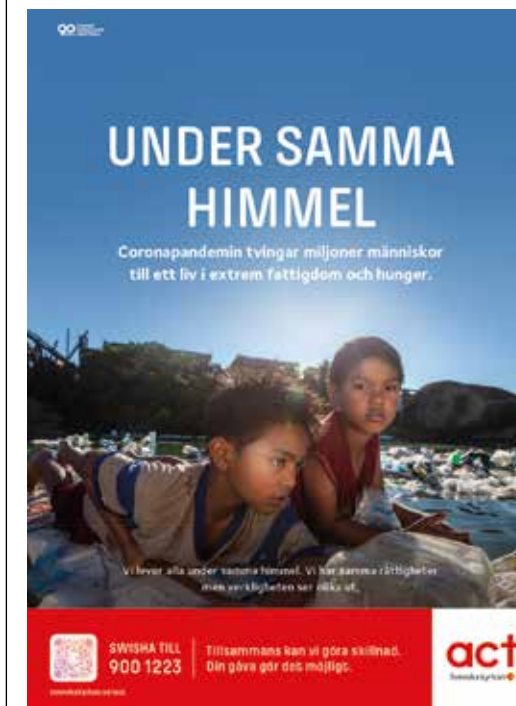
Veckans psalm läggs ut kontinuerligt på pastoratets hemsida: svenskakyrkan.se/kulla-pastorat

Påskpromenad 17 april

Vi hoppas att Påskpromenaden blir en ny härlig tradition i Viken!

Påsk 2021 kunde vi inte fira någon riktig påskgudstjänst då vi bara fick lov att vara 8 personer samtidigt i kyrkan. Men kyrkorummet var öppet. Vi tände ljus och läste Påskens bibeltexter och musikerna spelade alla fina psalmer. Församlingsbor var välkomna att komma in om och sedan fortsätta ut i byn på en snitslad promenad. Lokala aktörer ställde frågorna och dessa hade också frikostigt skänkt gåvorna till vinnarna. Behållningen denna dag gick till ACT Svenska kyrkans internationella hjälparbete. En fin och trevlig dag på alla sätt – trots den kalla marsdagen!

I år satsar vi på nytt – Påskpromenad genom Viken med start vid kyrkan Påskdagen 17 april. Varmt välkomna att vara med och förena nöje med nytta. Mer info kommer på hemsidan.

OBS! Besök gärna vår uppdaterade hemsida för aktuella tider och verksamheter.
www.kullapastorat.se

Svenska kyrkan
VIKENS FÖRSAMLING

Strandridare och lurendrejare

Ett stycke ur "Tidig kustbevakning" av Stig Ewaldson

Efter freden i Roskilde 1658 kom fiskeläget Viken att tillhöra Sverige. Det östdanska landskapet Skåne skars av från det forna fosterlandet. Sundet kom att utgöra gräns länderna emellan.

I alla tider, innan uppgörelsen 1658, hade folk i Skåne och Själland haft täta kontakter med varandra, och sundet mellan dem utgjorde snarare en förenande länk än ett hinder. Handel, med utbyte av skilda varor områdena emellan var vanliga, men sådana transaktioner belades nu med förbud eller starka regleringar.

För att idka handel över den nya gränsen krävdes tillstånd och för enskilda personers överfart fordrades av myndighet utfärdad tillåtelse eller pass.

Liksom alltid är fallet i gränstrakter förekom illegala utbyten där smuggling av förbjudna varor var legio. Sundet utgjorde inget hinder för sådan verksamhet.

Stapelstad med tullkammare 1658

Så nu, i ett slag, sedan den svenska kungen Karl X genom ett överraskande anfall kuvat Danmark, skiljdes de båda landsdelarna Skåne och Själland åt.

Man utsåg Helsingborg till stapelstad och inrättade där en tullkammare, som hade till uppgift att hantera, förutom landtullen även sjötullen. Skepp som seglat utanför Sveriges gränser var anmodade att enbart lägga till och ut vid en stapelstad där tullkammaren besiktigade och deklarerade skeppslasterna. Sjötullen, kallad Stora sjötullen, var en gränstull som leddes av en tullnär.

Denna hade till sin hjälp en kontrollör, två visitörer (s.k. besökare) och två strandridare. Uppgiften var att bevaka sträckan mellan Råå och Båstad och utefter distriktets kust fanns tulljakter och strandridare placerade. En kustbevakning var upprättad.

Tullavgifter och importförbud

I Sverige hade man i kraft av införda "överflödsförordningar" försökt stävja införsel av utländska varor. Varor som ansågs skadliga och överflödiga belades med höga tullavgifter eller importförbud. Åtgärden hade till syfte att säkra den inhemska produktionen och skydda landets näringsliv. I mitten av 1700-talet listade man hela 400 olika varor som överflödiga och de belades därför med införselbott. Så t.ex. förbjöds all införsel av kaffe, te, choklad, fina viner, arrak och punsch, danskt rörsocker från Västindien samt ett antal

Sven Saljes bok "Kustridaren", 1969. Omslagsbild utförd av Erik Palmqvist

föremål vilka betraktades som lyxvaror. Under hela den här aktuella perioden var smuggling av tyg vanligt, såväl bomulls- som sidentyg.

Svenska staten önskade så långt möjligt förhindra införsel av tyg eftersom man ville få igång en egen textilindustri. Även import av metallvaror fanns med på förbudslistan.

Lurendrejeri

Trots att straffen var relativt hårda och kännbara var det många som bedrev smuggling, tidigast kallat "lurendrejeri", över Öresund. Lönsamt om det lyckades, men förstas mindre bra om man fastnade i strandvakternas garn.

Myndigheternas åtgärder med ökad bevakning vid kusten hade säkert viss effekt men hindrade i verkligheten inte smugglarna från att fortsätta sina riskfyllda företag. Under 1800-talets början ökade t.o.m. den verksamheten. Den som fastnade i tullens nät och inte hade betalat lagpliktig tull på varor som förts in anklagades för "tullförsvinn-

ning". I stort anses det klart att smugglarna drog det längsta strået i kampen mot statens försök att stävja olaglig import. Smugglingen över Öresund var, tillsammans med Göteborg och Bohus län, den mest utbredda i hela landet.

Strandridare bevakar kusten

Strandridarnas uppgift var att vara vaksamma på rörelser vid kusten. De skulle upptäcka och förhindra olovlig in- och utförsel av varor genom att "ständigt ge akt på allt som rörde sig, såväl till sjöss som på kusten – blicken alltid riktad mot havet".

Strandridarna var instruerade att "ständigt giva akt på vinden och väderleken särskilt när han märker att vädret sig så fogat, att något skepp eller farkost med bekvämlighet på en eller annan ort i hans trakt kunde landa, då skall han ingalunda försumma att både natt och dag visa en särdeles vigilance och vakenhet, att icke något förbjudet eller oförtullat gods må inpraktiseras."

Man lade stor vikt vid att strandrida-

ren på den plats och ort han verkade skulle vinnlägga sig om att ha goda kontakter med befolkningen och även med folk utefter den kuststräcka han var satt att bevaka. Att stå på god fot med invånarna i distriktet var värdefullt eftersom strandridaren därigenom lättare kunde få tips om förekommande smuggling eller om det pågick andra oegentligheter.

Smugglare kunde gripas och avslöjas och rannsakas med hjälp av s.k. beslagtagare dvs angivare. Dessa erhöll ersättning för sin tjänst vilket säkert lockade många. Ersättningen utgjordes oftast av en del av böterna. I något protokoll finner man att en angivare (beslagtagaren) fick ... njuta häften av böterna, tillika 60 procent av det värde som erhöles för utländsk förbjuden vara vid offentlig auktion".

Öresund; Kronborg 1580-talet

Naturligtvis gick strandridaren själv inte lottlös vid utfört värv. Hade han lyckats fånga någon eller några som sysslade med smuggling erhöles han andel i det beslagtagna godset. Vidare hade han fast lön på 150 daler per år och till sin hästs utfordring anslogs 45 daler och till hästens skor och mundering 9 daler. Uppdragen kunde vara farliga och till sitt skydd hade strandridaren både muskot och sabel. Hästen fick han själv hålla sig med.

Vikens första strandridare

De tidigast noterade strandridarna i Viken finner vi i den s.k. Kopparskatelängden över Viken 1664. Där nämns tre: Jens Pihl, Bengt i Helsingborg samt Erich Andersson. Och i mantalslängden 1672 finner vi "inhyses" Johan Simonsen med familj och Jöns Mårtensson. Hur lång tjänstgöringstid de här nämnda hade vid kustavsnittet i Viken har hittills inte gått att utrona. De nämns inte i senare handlingar.

En som ofta dyker upp i tidiga handlingar är Göran Schomerus. Han gjorde bevakningstjänst i Viken under den första delen av 1700-talet och bodde mitt i byn, i den fyrängade gården Viken nr 18. Den gården var Vikens värds hus el-

ler gästgiveri och innehöll förutom det ett antal enskilda hushåll. Göran Schomerus föddes 1672 och var son till den till Viken inflyttade strandridaren Måns Schomerus. Sonen Göran "övertog" sin fars syssla som strandridare i Viken.

Strandridaren Göran Schomerus skyntar som sagt då och då i äldre handlingar och enligt uppgift i kammarkollegiets rapport "Tullstaten efter 1680" var han anställd i Helsingborg åren 1711-1720. Placeringen tycks ha varit i Viken där han hade sin bostad. 46 år gammal gifte han sig 1719 med mer än 20 år yngre Kristina Olufsdotter. Med henne fick han sex barn.

Tordenskiolds besättning infångad

När den mytomspunne danske sjöhjälten, gick på grund vid de förrådiska revnen "Swinbogarne" utanför Viken 1717 blev händelsen strax uppmärksammas av de svenska strandvakter som var stationerade i Viken. Bland dem som ryckte ut för att beslagta den grundstötta skeppets gods och besättning var strandridarna Göran Schomerus och hans kollega Carl Gustaf Daniell. Väl framme vid de nödställda uppdagades att de tillhörde Tordenskiolds mannar och nu anade man ett verkligt kap. Kanske fanns en omtalad skatt ombord och vem av dem var deras kapten?

Efter att ha fört iland det havererade skeppets besättning och fört den till Vikens kyrkogård för förhör förstod man att Tordenskiold inte fanns bland dem. Och skatten? Den hade man heller inte funnit. Det visade sig att den förslagne danske sjöhjälten än en gång snuvat sina svenska fiender. Han hade tagit sig vidare i en jolle och nådde land vid Nakkehoved och via Helsingör för han så till Köpenhamn, som ju var resans mål. Med sig hade Tordenskiold en kista med pengar.

Strandridaren Göran Schomerus avled 1736 och änkan Kristina såg sig snart om efter en ny man att försörja henne. Det blev ett kort äktenskap med Anders Nilsson och sedan han gått bort gifte hon sig för tredje gången, denna gång med sin granne, gästgivaren på Viken nr 18, Bengt Ingemansson.

Schiönberg hamnade i klammeri

Att positionen som strandridare var utsatt kan man lätt förstå. Konflikter mellan sjöfarande folk och den kontrollerande och dömande fiskala makten måste lätt ha uppstått. Att inte få handla fritt över svensk-danska gränsen måste ha varit störande för ett folk som varit vana vid att utan restriktioner eller pålagor segla över vattnet.

Vid en rättegång år 1695-96 anklagades strandridaren Beingt Schiönberg i Viken för att låta församlingens första svenska kyrkoherde Nils Barck oanstastad gå ombord på en "Svensk Spanienfähr" med syfte att göra ett besök i Helsingör. Ombord på seglatsen fanns även Barcks hustru samt en styvdotter och en styvson. Båten fördes av Anders Böös från Viken.

Något pass eller tillstånd hade icke utfärdats för sällskapet. Besöket i Danmark var alltså inte planerat. Tanken hade varit att Barck jämte hustru och styvdotter skulle besöka svågern, skepparen Mårten Hammar i Göteborg, som med sitt skepp kommit till Sundet och till vilken han skulle avlämna sin styvson. Denne skulle i uppfostranssyfte lära sig seglation och medfölja till Göteborg.

De anklagade framhöll i rätten att det inte var meningen att de skulle segla till Helsingör. De hade överraskats av oväder varför de tvingats att söka nödhavn i Helsingör. Rätten enades därför om att frikänna alla inblandade

Strandridarna ersattes 1832 av kustuppsyningsmän.

Förutom de ovan nämnda var det förstås många andra inom samma gebit som gjorde bevakningstjänst utefter Vikens kustlinje, men som avslutning på den här förkortade översikten om Vikens tidigaste kustbevakning ska bara tilläggas att värvet som strandridare upphörde 1832. Tullväsendet reformerades och strandridarna ersattes av uniformerad personal med olika befogenhet och av olika grad. Nu ses titlar som kustroddare, kustvakt, kustsergeant, kustuppsyningsman och tullnär. Ett nytt skede i utvecklingen av en effektivare kustbevakning hade inletts.

Vinnad sill och risgrynspudding

FOTO: LARS INGE WIKDAHL

Lars-Inge Wikdahl förvånade sina grannar på Askvägen under ett par sensommardagar 2019 när han prövade att laga till den gamla delikatessen i sin flaggstång. Bilderna visar de redskap som tillverkats för tillfället

I vårens nummer av Byaluren presenterades ett dokumentationsarbete i Vikenarkivets regi kring mat- och måltidstraditioner i byn. Vi lovade då att i detta höstnummer återkomma med några exempel på vad vi sysslar med.

Under en av våra intervjuer blev vi uppmärksammade på en anrättning som tydligen var ganska vanligt förekommande i byn förr. När sillen gick till på sensommaren så kunde man – förutom att salta in den – även lufttorka den färska fångsten, eller "vinna" den som metoden kallades.

Efter att ha rensat sillarna, tagit bort ryggraden, men inte huvudet, saltat lite, så sträckte man ut dem med hjälp av stickor. Sillarna trädde sedan upp på en stång, och hissades lämpligen upp i en flaggstång för att torka i solen och vinden. Den höga höjden innebar även att man undgick flugor under själva torkningsprocessen.

"Fläkesillen" fick på detta vis torka i ett eller två dygn. Om det var risk för regn fick man ta ner och skydda sillarna mot väta. När torkningen var klar,

och en skyddande yttre hinna bildats kring det nu torra köttet, kunde sillarna förvaras en tid, för att ätas senare vid ett lämpligt tillfälle, förslagsvis stekta i smör med potatismos och lingon som tillbehör.

Intervju med Elsa Fänge Johansson i mars 2019.

"Så förvånansvärt gott"...

I en intervju med Elsa Fänge Johansson berättar hon om hur hon serverades "fläkesill" när hon besökte sina släktingar i Viken under åren kring andra världskriget:

Jag fick äta något som man kan förvåna sig att man som barn uppskattade så väldigt mycket. Man är ju inte (som barn) så förtjust i sill och sånt där. Men det var "fläkesillen".

Det var så att min farfar hade en ganska hög flaggstång. Så det fanns resurser att få upp den där sillen högt upp och där hängde den en hel dag. Det tyckte man var jätteintressant. Skulle man våga äta det där? Och det var jättegott! Den stektes i smör, den där sillen. Vad det var till, det kommer jag inte ihåg, jag bara minns att det var så förvånansvärt gott med "fläkesill", eller "vinnad sill".

Man hade saltat den lite innan, och "strätt" av ryggraden, (tagit bort de flesta småbenen, torkat den väl så att den var befriad från ben och sillrens innan den hängdes upp). Det var en blåsig, halvsolig dag och flugorna brydde sig inte om att flyga upp så högt. Jag tyckte det var kul och spännande med sillen som hängde i flaggstången, och det var förvånansvärt gott!

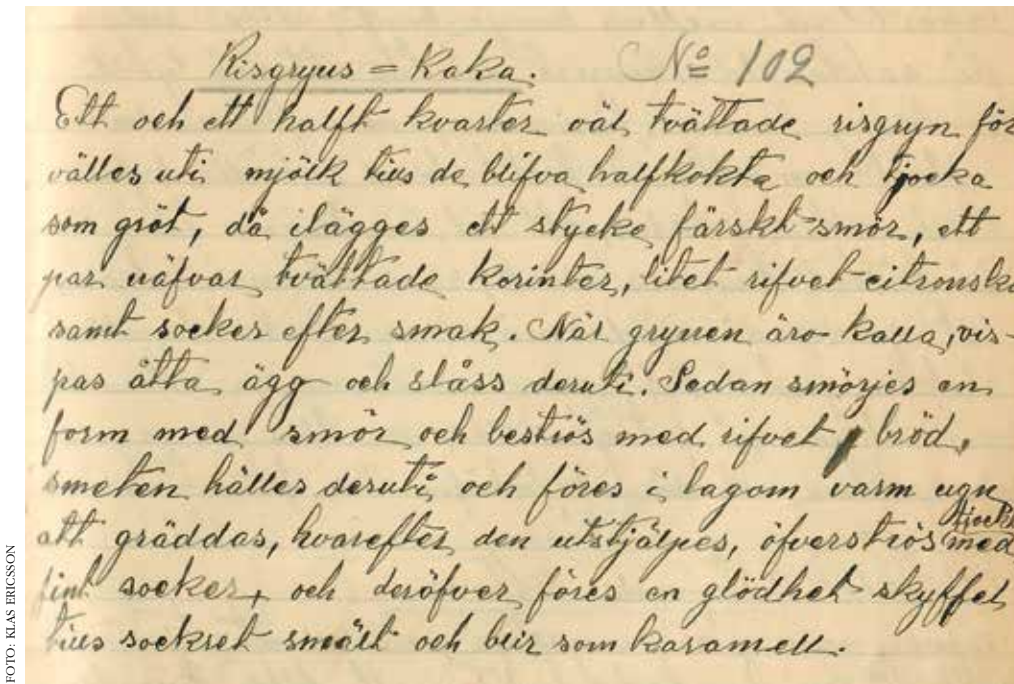

FOTO: KLAS ERICSON

Risgrynspudding eller risgrynskaka enligt Esther Hillman

Esther Hillmans efterlämnade receptsamling utgör en viktig källa för oss för att förstå vilka rätter som serverades i Viken kring förra sekelskiftet. I hennes samling finns t.ex. bakade rätter med risgrynsgrot som bas; anrättningar som mycket väl kan återuppväckas och serveras som efterrätt inte minst till jul. Följande har vi funnit i vårt dokumentationsarbete:

En risgrynspudding serverad med sylt, bär- eller saftsås var förr en ganska vanlig efterrätt i Viken, liksom på många andra håll. Det verkar som att denna goda efterrätt på något sätt fallit i glömska.

Risgrynspuddingen varierar på många sätt, de många recepten vittnar om detta. Huvudingredienserna är risgrynsgrot, ägg och smör som smaksätts med korinter eller russin, mandel, ibland citron eller andra kryddor. Puddingen kallas Risgrynskaka i många recept.

Risgrynskakan/puddingen gräddas i ugn i ca 180° C i ca 30 minuter, sedan bjuds den ljummen eller kall med sylt, bär- eller saftsås.

I Esther Hillmans (1878-1913) sirligt skrivna receptsamling hittar vi två recept: Risgrynspudding Nr 69 och Risgryns=kaka Nr 102.

I samband med ett besök på Paul Jönska Gården fick vi titta i Hilda Jönsöns (1850-1923) nedtecknade receptsamling. Instuckat i häftet hittar vi några tryckta blad ur en kokbok som gömmts. Nr 947 är receptet på en Risgrynskaka som ordagrant är avskrivet i Esther Hillmans receptsamling nr. 102. Än har vi inte hittat vilken kokbok som receptet är hämtat ur.

Dagny Harthons (1903-1975)

I samlingen finns även Dagny Harthons receptsamling och även här hittar vi ett recept på Risgrynspudding. Dagnys recept påminner om Esther Hillmans recept nr. 69, där äggulorna tillsätts den avsvalnade gröten och äggvitorna vispas fluffiga innan de försiktigt vänds ned i smeten. Dagny smaksätter risgrynspuddingen med lite bittermandel och citron.

Zeniths kokbok

Margarinaktiebolaget Zenith i Malmö gav ut en liten kokbok som finns i samlingen. Zeniths kokbok: en samling recept för användning af Zeniths margarin: "profvade i eget kök och utarbetade / af Anna Borgh". (1903). I denna hittar vi ett recept på Rispudding med kaffe som serveras med gräddskum och socker.

Vi kan konstatera att det finns många variationer på risgrynspudding eller risgrynskaka så det må vara fritt fram att experimentera vidare på egen hand. Idag går det dessutom att för en ganska ringa summa köpa färdigkokt risgryns-

grot. Tänk på att den är något sötare än den osötade hemkokta gröten.

Vi har ännu inte hittat vilken kokbok, recept nr. 947 Risgrynskaka, som Esther Hillman så omsorgsfullt har lagt till i sin receptsamling, kommer ifrån.

Har du svaret hör gärna av dig till oss i Matarkivet.

Gamla kokböcker med recept på Risgrynspudding eller risgrynskaka:

Gustafwa Björklund, *Kokbok för tjennare och tarfliga bushåll*, 1851.

Risgryns=kaka nr. 333.

Dr. Ch. EM. Hagdahl, *Kok-konsten*, 1896.

Inte mindre än 5 olika recept på Risgrynskakor s. 722-723. Smaksatt med bittermandel och citron, med äpplen, med aprikoser, med ananas och med karamell.

Walén och Schager, *Kokbok - Recept samlade och utarbetade vid Statens skolköksseminarium till ledning för skolans elever*, 1934. Risgrynskaka S.151

Jenny Åkerström, *Prinsessorna Nya Kokbok*, 1948, Risgrynskaka s.746

Magnus Wikdahl och Nan Vendel

FOTO: NAN VENDEL

Emals nya liv

FOTON: ANJA THORSÉN-ARNSVIK

Emal Shapasandi tillhörde de ensamkommande flyktingungdomar som bodde i Viken under 2016 till 2018. Nu har han tagit studenten, har jobb och egen lägenhet samt har återförenats med sina två yngre bröder. Men den senaste utvecklingen i Afghanistan tär på honom och gör honom bekymrad och ledsen.

Emal har hunnit fylla 22 år och flyttat till Lerberget sedan han intervjuades i Byaluren förra gången. Lägenheten delar han med bröderna Harshmat, nu 19

år, som kom till Sverige för två år sedan samt Ramin, 17, som kom för åtta månader sedan.

Att hans bröder nu också är trygga är Emal jätteglad för. Men hans mamma är fortfarande kvar i det land som åter styrs av religiösa extremister. Och han är ledsen och upprörd över att USA erkänt talibanerna som en politisk rörelse och därmed tagit bort dem från sin lista över terrororganisationer. Själv tycker han saken är glasklar:

– Talibanerna är fortfarande terro-

rister. De vill inte att någon ska tänka, bara lyda. Och kvinnor är bara redskap för dem, helt utan mänskliga rättigheter. Om religion ska vara på det viset vill jag inte ha någon religion!

Ändrade planer

I den förra intervjun sa Emal att han ville bli sjuksköterska. Av praktiska skäl läste han i stället till elektriker, men insåg efter studenten att det inte riktigt var jobbet för honom.

– Jag vill ha ett jobb där jag träffar mycket människor, säger han och ler stort. För närvarande arbetar han på Icas lager i Helsingborg. Men tanken är att plugga vidare, allra helst till lokförare. Han har sökt en ettårig lokförarutbildning i Ängelholm och kommer att få besked om han blivit antagen strax efter årsskiftet. Skulle han inte komma in vill han i stället plugga till socialpedagog.

– Men det är kortare utbildning för att bli lokförare och jag måste tänka på det ekonomiska också. Jag har redan skulder sedan gymnasiestudierna och vill inte dra på mig så mycket mer.

Numera känner han ju ansvar även för sina bröder. Han vill bo kvar i Lerberget så länge det behövs för att kunna ge dem en trygghet och bra start i Sverige.

– Ätminstone de närmaste 4-5 åren, tills de funnit sin egen väg, säger han.

Stolt över sina bröder

Just nu pluggar Harshmat till bilmekaniker i Helsingborg. Ramin läser svenska. Emal är stolt över dem. Båda kämpar på med skolan och går också på gym och tränar.

– Jag vill förmedla till dem att de inte ska ge upp. Även om folk inte tror på dig så kan du utföra dina uppdrag på bästa sätt tills du visat dem att du visst kan, säger Emal.

Han önskar att folk förstod att det tar lite tid att anpassa sig till ett nytt land. Integrationen är viktig men kräver inte bara engagemang från flyktingarna utan även från svenskarna.

– Det minsta du kan göra är att säga till dina barn att flyktingar också är människor. Le mot dem så att de känner sig välkomna. Det du ger kommer tillbaka!

Själv har Emal mött både hjälpsamhet och vänlighet och elaka kommentarer. – En man sa till mig: "Hoppas att du får en enkel gratisbiljet hem".

Andra säger inget men man ser på deras ögon att de inte vill ha kontakt med mig. Men om man inte kan hjälpa till på något annat sätt kan man väl i alla fall le? Det betyder mer än du tror.

Viktigt att få känna sig trygg

För att integrationen ska lyckas är det också viktigt för flyktingar att de får känna trygghet, anser Emal. Att inte få ett permanent uppehållstillstånd gör det väldigt svårt att orka satsa så mycket som krävs. – Om inte grunden är säkrad kan du inte bygga ett hus, säger han.

Emal är tacksam att han själv hade turen att hinna få ett permanent uppehållstillstånd medan detta fortfarande var möjligt samt att han fick så mycket hjälp av både skolan och frivilliga privatpersoner när han var nyanländ.

– Bara att få hjälp med läsläsning betydde så mycket!

Själv vill han gärna hjälpa andra som han själv blev hjälpt. Oavsett var de lever på jordklotet. Så småningom kan han tänka sig att åka ut i världen och arbeta för Röda korset. Men när han ombeds önska sig hur framtiden ser ut om tio år hoppas han att han och bröderna startat ett eget företag tillsammans. – Och så vill jag skaffat familj och så.

För Afghanistans del önskar han sig att folket återfått sin frihet, att de själva får bestämma över sina liv och har det bra.

– Och så vill jag att ingen ska behöva dö, säger han.

Anja Thorsén-Arnsvik

snickarhjälp
Kunskap, kvalitet och engagemang

Jonas Eriksson. Tel: 0701-700 790 Hemsida: www.snickarhjalp.se

VÄRNAR VIKENS BARN

FOTON: LOTTA STRÖMGREN JÖNSSON

Styrelsen i Vikenskolans föräldraförening läsåret 2021/2022. Från vänster Maria Brygg, Johan Bromander, Karl-Henrik Rogneffjord, Anna Grabn, Viveka Björklund, Caroline Schüller, saknas på bilden gör Sara Quist och Anne Björkegren.

Vikens föräldraförening (VFF) består av föräldrar till barn som går på Vikensskolan. Föreningens uppgift är att utgöra en länk mellan skola och hem för alla föräldrar som värnar om att Vikensskolan ska få de bästa förutsättningarna för att bedriva sin verksamhet och att barnen i Viken ska få bästa möjliga förutsättningar för sin skolgång. Arbetet leds av en styrelse och jag träffar dess ordförande Karl-Henrik Rogneffjord.

– Det är viktigt att vi har en stark föräldraförening, understryker Karl-Henrik. Och starka blir vi genom stöd från föräldrarna. Utan det stödet och medlemsavgiften kan vi inte agera med kraft för att påverka. På grund av förändrad informationspolicy inom skolan och på grund av pandemin, har våra tillfällen till kommunikation med föräldrarna försämrats väsentligt de senaste åren. Informationsmöten på skolan är den plats där vi tidigare kunde nå ut med vår information.

– Sådana möten har inte genomförts de senaste åren. Vi har tyvärr inte heller kunnat genomföra så många av

våra uppskattade aktiviteter med föreläsningar, paneldebatter etc. Det var enklare förr, då fick vi ut maillistor och fick hjälp att dela ut material i klasserna. – Men GDPR satte effektivt stopp för detta, konstaterar Karl-Henrik.

Din medlemsavgift – avgörande för oss
För att kunna vara fortsatt starka i vår dialog med skolläda och politiken, behöver vi vårt medlemsstöd, fortsätter Karl-Henrik. Därför uppmanar vi alla med barn på skolan, och som tycker att vårt arbete är viktigt, att betala in den årliga medlemsavgiften om 150 kr/familj på Bankgiro **5344 4204**, eller Swisha till **123 594 4244**. Pengarna går, oavkortat, tillbaka till eleverna och vårdnadshavare genom aktiviteter.

Vi driver massor av frågor med skolläda
Föreningen driver i sin dialog med skolläda frågor som över tid blir aktuella på skolan såsom informations- och kommunikationspolicy, ökande psykisk ohälsa, droganvändning, mobbing, undervisningsplattformar mm. Föreningen arrangerar föreläsningar i

intressanta ämnen som unga hjärnors utveckling, unga hjärnor och digitala undervisningsplattformar, studieteknik, multitasking etc. Föreningen har också arrangerat paneldebatt om droger och, inför förra valet, om vad politiken vill med skolan i kommunen. Föreningens syfte är även att sätta lite guldkant på elevernas vardag och bidra till sådant där skolan saknat medel. Bland annat har föreningen skänkt lekmaterial och cyklar till utegården, spel och bollar både till skolan och till fritidsgården. Dessutom sponsrar föreningen elevernas julfika och 9:ornas avslutningsfika.

Föräldraföreningen samordnar även Nattvandring i Viken.

– Nattvandringen har en viktig roll i vår by, fastslår Karl-Henrik. Nattvandringen är till för de ungdomar som rör sig ute på kvällarna. På fredagar och lördagar finns vi där för alla i våra röda jackor, vi pratar, tröstar och skrattar tillsammans med ungdomarna. Förhoppningsvis bidrar Nattvandringens närvaro till en ökad trygghet för alla i vår by. Och till minskad skadegörelse, inte minst på och runt Vikens nya fina sko-

la, vid busskurer och på övriga platser. Vi som nattvandrare är vuxna som går eller cyklar. Det är ytterst sällan vi blir vittne till något direkt stök eller bus på byn. Skulle det verkligen inträffa något brottsligt eller hotfullt så har vi direktnummer till Securitas och självklart till polis om det skulle behövas.

Då är det inte meningen att du som nattvandrare själv ska agera, understryker Karl-Henrik.

Få alternativ till aktiviteter

– Vi har många ungdomar i Viken. De har tyvärr inte många alternativ till aktiviteter på kvällarna, fortsätter Karl-Henrik. Vi vill inte att ungdomarna ska känna sig bevakade, de har rätt till sin integritet utan att vuxna ska stå och bevakas dem. Däremot stannar vi till och pratar med dem för att se till att alla har det bra, känner sig trygga och för att erbjuda vägledning. Vi behöver vara fler vuxna på byn kvällstid och du som förälder uppmanas att anmäla dig att delta i nattvandringen. Du hittar oss på Facebook i gruppen *Nattvandring Viken*. Där begär du att få gå med och anmäler dig till lämplig dag. Då får du också nödvändiga instruktioner om hur det går

till. Ett nattvandringsspass är ca 2-2,5h och utförs alltid minst i par eller fler.

Karl-Henrik, är ansvarig för Facebook-gruppen *Nattvandring Viken*. – Vi är många som vill skapa de bästa förutsättningarna för byns alla barn och ungdomar, vi har kommunikation med kommunens ungdomsansvarig, säkerhetsansvarig, skolans rektorer, fritidsledare, Securitas och polis. Visst kan väl du också ställa upp med 2 timmar av din tid, kika in i Facebook-gruppen "Nattvandring Viken", uppmanar Karl-Henrik

Lotta Strömgren Jönsson.

På vår hemsida, vikenff.nu, kan du följa föreningens aktiviteter på alla områden.

Många diskussioner med kommunen drivs av föreningen

Parallellt med fokus på nattvandringen driver föräldraföreningen just nu även diskussioner med kommunen för att bitta möjligheter till utökade öppettider på fritidsgården. Detta är delvis en ekonomisk fråga men för utökade öppettider behövs främst mer utbildade resurser. Personal som arbetar på fritidsgården måste vara utbildad och frivilliga, ideella krafter fungerar inte som stöd.

Om du också är intresserad av denna eller andra frågor som ska göra uppväxten för barnen i Viken ännu bättre, kika in på föräldraföreningens hemsida vikenff.nu.

Har du tankar om andra frågor som du vill att föreningen ska driva hittar du kontaktuppgifter till styrelsen på hemsidan.

Välkommen till vår Gårdsbutik!

I vår året runt öppna gårdsbutik hittar du, förutom det som odlas och föds upp på vår gård, massvis med utvalda delikatesser och godsaker från andra framstående producenter runt omkring i Sverige.

Julen närmar sig och vi vill därför tipsa om våra populära presenter till privatpersoner och företag. Butiken är fylld med årstidens bästa råvaror och utsökt hantverk. Sväng förbi eller ta en titt på våra sociala medier för att se vad som dyker upp.

2 km från Vikens centrum

Mat från trakten

LARSVIKEN

042-23 86 50 | webb@larsviken.se | larsviken.se |

Var é brudarna?

Tillhörde du detta glada F16-gäng 1987 och är sugen igen? Hör av dig till VIK.

Finnes: Vikens IK:s damlag som spelar fotboll i division 4 i nordvästra Skåne. Sökes: Fler vuxna tjejer som vill träna och trivas med damlaget.

Våren 2021 satsade Vikens IK på ett eget damlag. Föreningen har resurser och vill vara ett föredöme där tjejer har samma möjligheter som killar. Framti-

den ser ljus ut med många yngre spelare i flicklagen som med tiden kan fylla på underifrån.

Men för att överleva behöver damlaget utöka med fler spelare nu.

– Vi blir extra glada om vi kan få in fler lite äldre tjejer med fotbollserfarenhet som vill spela boll med Vikens IK. Tjugoplussare som kan komplettera och vara förebilder för de yngre spelarna i laget, säger ordförande Lisa Löfwall.

Har du spelat fotboll som barn, men la skorna på hyllan när tonårens plugg, extrajobb och kompisgäng blev prio ett? Eller är du kanske en nyinflyttad före detta fotbollstjej? Damlaget erbjuder både träning, glädje och gemenskap – och vi behöver dig!

Sugen på att testa med Vikens IK:s damlag?! Hör av dig till vårt kansli på kansli@vikensik.se

Dag Ståleker

Badhyttsnytt

Isac och Arvid målade badhytter som sommarjobb.

I somras blev alla våra 25 fina badhytter målade av två fantastiska killar från bygden. Isac Lindgren och Arvid Amilon slet under 3 veckor och gjorde ett fantastiskt arbete under sommarjobbet de haft via Höganäs Kommun.

Dessa badhytter har under lång tid haft en stor efterfrågan, vilket är förstabeligt. En otrolig förmån för dig som är medlem i byaföreningen.

Med anledning av den långa kön och det heta intresset så har uthyr-

ningsreglerna justerats. Hyresperioden kommer att kortas från två till ett år för att fler Vikenbor ska få möjlighet att njuta av en idyllisk badhytt.

För att kunna hålla hytterna lika fina kommer även hyreshöjning göras till 2000 kr per säsong. Bland annat ska panelen på 15 södergavlar bytas ut och beräknas vara klart nästa vår. Säsongen sträcker sig mellan 1/5- 30/9. Dessa ändringar införs 2022.

Vinterbad

Det är fantastiskt kul att se hur mycket intresset ökat för vinterbad. Det finns väl något visst med att doppa kropp och knopp i ett uppfrysande hav.

Och vilken ynnest vi har i Viken att ha så nära till havet året runt. För att underlätta för alla badsugna så är det även beslutat att trappan på stenbyggnaden vid Vikens havsbad kommer ligga i året runt.

För mer information om detta, och annat så besök vikensbyaforening.se

Ea Althin-Fölsch
via Erik Juellsson

QR-koder möter stenåldern

FOTON: MAGNUS WIKDAHL

QR-rundan sträcker sig runt Vikens numera högsta punkt (17 m.ö.b). I klart väder ser man vida omkring. QR koden på höjden förmedlar några av riktmärkena i horisonten. Det gäller att vara uppmärksam när man följer slingan. QR-koderna är oftast placerade på små plattor på lyktstolparna längs vägen. Informationen är rik och leder till reflektion och diskussion i sällskapet.

I juni blev ett nytt inslag i miljön vid Vikenparken sjösatt. Det var resultatet av kommunens satsning på tematiska promenader runt om i bygden, kring historia, kultur och natur.

Guidningen sker i form av utplacerade QR-koder, som via vandrarens mobilkamera förmedlar intressanta fakta längs promenadstråket.

Längs ruten runt Vikenparken berättas bland annat historien om landsbygden öster om Vikens gamla fiskläge;

om det sund som en gång sträckte sig mellan Höganäs och Jonstorp; om fynden efter stenåldersfolket som en gång hämtade sin näring ur detta sund; om den vidsträckt fäladsmark som sen följde allteftersom vattnet sjönk undan.

Inte minst imponerande är berättelsen om uppodlingen av denna utmark som skedde från mitten av 1700-talet till början av 1900-talet, då torp och bondgårdar etablerades på den gamla "vildmarken".

Om du är intresserad av att ta del av berättelsen om hur natur och kultur kring Vikenparken förändrats över tid, samtidigt som du längtar efter en timmes frisk promenad, så tag med din mobiltelefon och leta rätt på de totalt QR-koder som finns utplacerade runt parken.

Magnus Wikdahl

FOTO: PRIVAT

Nyligen kom jag att tänka på ett uttryck jag lärde mig i Skellefteå för många år sen, "Vi ses ISAK", där ISAK utläses "I Skuggan Av Konstverket".

Den resan hade nog inte blivit av idag utan mötena hade blivit ännu en videokonferens...

Nu börjar vardagen för de flesta återgå mer till hur den var för två år sen, färre arbetar hemma på heltid och fler går ut för att äta lunch.

För VKB innebär det att årets höststämma kunde arrangeras mer enligt traditionen, med fika och föredrag på hemgården. Ämnet för kvällen anknyter till den tid vi lever i och fokuserade på personlig beredskap, där mental förberedelse och kunskap är minst lika viktig som att man köpt rätt saker.

I samarbete med Vikens Lantmän har dock VKB lagt grunden till en beredskapslåda för att klara de första dagarna av en ovanlig situation eller kris.

Efter snart två år av annorlunda verkar det dock som många saker kommer förändras bestående och att vi tydligt kommer kunna se ett "före" och ett "efter". Jag tror att det finns ett visst värde i att reflektera över förändringar, och då snarare vad de innebär än att enbart fokusera på om de är bra eller dåliga.

Runt om i Viken finns det avtryck som vi kan glädjas åt men som vi också kan använda som tidsmarkörer för denna annorlunda tid.

En förändring som kanske är svår att upptäcka är renoveringar på Paul Jönska Gården, en av de kulturskatter som är knuten till VKB.

En annan betydligt synligare förändring är att Sophiamöllan åter har vingar, detta efter generösa donationer från privatpersoner och organisationer med Viken i sitt hjärta.

På höststämman kunde vi glädjande presentera att julmarknaden är tillbaka "som vanligt", att dialogen med kommunen om trafiken fortgår och att vi i vinter provar om stensbryggans stege klarar en vinter i havet mm.

Den punkt med störst tyngd, närmare åtta ton, var dock att få presentera arbetet med "Lingans Lovisa".

Flera VKB-medlemmar, inom och utom styrelsen, har arbetat aktivt med att tillsammans med konstnären Sara Stenlund vaska fram ett förslag som senare antagits av styrelsen. Stort tack till Elisabeth Schönbeck som varit den som från start hållit lågan brinnande för att försköna Viken.

Vädret är svårt att sia om, men vi konstaterar att VKB planerar för en sommar 2022 med SOL, Samling Omkring Lovisa.

Fredrik Hallgårde

VIKENS KULTUR- OCH BYAFÖRENING
BOX 108, 263 03 VIKEN. BG: 5705-4108
E-MAIL: INFO@VIKENSBYAFORENING.SE
ORGNR: 843002-3369

ORDFÖRANDE: Fredrik Hallgårde
Trädgårdsgatan 13, 070 8639890

VICE ORDFÖRANDE: Thomas Uziel
Strandrågsvägen 16, 070 5707999

SEKRETERARE: Kristina Hagman
Skepparegatan 36, 070 2509151

KASSÖR: Pelle Fänge
Bläldsvägen 3, 076 8267338

LEDAMÖTER: Erik Juellsson
Sliprännvägen 32, 070 5311877

Karin Lundholm
Hamngatan 10, 070 5189516

Karin Lindström
Sillörstrand 2c, 070 7797000

Christoffer Magnusson
Sjögräsvägen 17, 073 2437847

Christina Norström
Strandlyckevägen 19, 070 9790581

SUPPLEANTER: Annika Jagander
Martin Pålsgöda 9, 073 7003186

Lisbeth Ryberg
Bäckavägen 16, 070 3690183

Elisabeth Schönbeck
Höganäsvägen 58b, 073 9959198

ADJUNGERADE

SOPHIAMÖLLAN: Malte Wennerström
Karlsfältsv. 76-16, 070 3771738

SJÖFARTSMUSEET: Lars Reuter
Banckagatan 16, 0706 313715

PAUL JÖNSKA GÅRDEN: Ann-Britt Strufve
Aldermansvägen 26, 0739 808866

BYALUREN: Olof Engvall
Kalvlyckevägen 3, 0735 414573.

BADHYTT/BRYGGOR: Erik Juellsson
Sliprännvägen 32, 070 5311877

HEMSIDA: www.vikensbyaforening.se

Än en gång tiderna för julmarknaderna i Viken.

Lördagen den 4 december Paul Jönska gårdens populära marknad. Pågår mellan kl 13 och 15.

Söndagen den 5 december är det julmarknad vid Sophiamöllan mellan kl 13 och 17.

Mölletomten kommer kl 15.

Byaföreningen arrangerar **tipspromenad mellan 13-16**. Marknadsstånd i byn mellan kl 14-17.

Så här blir du medlem

Avgiften är 200 kr per år och hushåll. Swisha 200 kronor till 123 051 91 99, via QR-koden här intill eller via bankgiro 5705-4108.

Ange namn, adress och mejladress. Du som anslutit dig till VKB:s elavtal 2020-2022 ska ha betalat in medlemsavgift för tre år, det vill säga 600 kronor. Var vänlig kontrollera att så skett.

